

ВИДАЄ
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

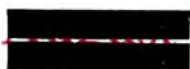

Published by
Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
909 N. Franklin Street
Philadelphia 23, Pa.

Вересень

8

SEPTEMBER

1958

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK XV. ВЕРЕСЕНЬ Ч. 8

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпняРедагує Колегія — Лідія Бурачинська,
Кекилія Гардецька, Олена Лотоцька,
д-р Наталя Пазуняк, Марта Гарна-
вська, Марія Юркевич.Листування й передплату висилати
на адресу:909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.Річна передплата у Злучених Держа-
вах Америки \$3.00

Післяплата \$3.50

Річна передплата в Канаді \$3.25

Річна передплата в Англії 1¼ ф. ст.

Річна передплата в Австралії 1½ ф. ст.

Річна передплата у Франції 900 фр.

Поодинокі число 35 центів

OUR LIFE

VOL. XV SEPTEMBER No. 8

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Phone MA 7-7945

Subscription in the United States
of America \$3.00 per year, half year
\$1.75. Subscription in Canada \$3.25
per year, half year \$1.75. Subscription
in England 1¼ pound sterling, per
year. Subscription in Australia 1½
pound sterling per year. Subscription
in France 900 francs, per year.Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.

Single copy 35c

Зміст:

Л. Старицька-Черняхівська: Заповіт
Мазепи
Конвенція
Г. Лашенко: Захочеш і будеш
О. Залізник: Зеленими пляями
Незрівняна Маруся Богуславка
Успіхи юначок
Л. Б.: Іх є десять
Л. Вітошинська: Вечір у контессі
М. Мельник: Чому не входимо в сві-
тову пресу?
Рута: Сумно і дорого
Л. В.: Зустріч із жіноцтвом Парижа
Л. Бура: При навчанні кераміки
Памяті дружини поета
Вишивані вечериці
І. П.: По Зізді ЛУКЖ
Нова голова КУК
Р. Коцик: Наші кімнатні квіти
Віра Ке: Примхи моди
Л. Храплива: Я — козак
Л. Бачинський: Мурашки
Н. Наркевич: Галчєня-пілот
Вісті з Централі
При громадській роботі
Г. Совачева: Крізь пориви життя

На обгортці:

Л. Старицька-Черняхівська — рис.
Петра АндрусеваПодаруйте „ДУХ ПОЛУМ'Я“ Лесі
Українки до найближчої амери-
канської бібліотеки. Ця книжка
освідомить світ про нашу куль-
туру.ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

КАНАДА:

Mrs. Olga Lukomska
14386 Park Dr.
Edmonton, Alta.
CanadaMrs. Lewka Romanyk
1252 Broadview
Toronto, Ont.
Canada

ФРАНЦІЯ:

Mme. Anna Pasternak
16, rue de 5 Diamants
Paris 13e
France

АНГЛІЯ:

Mrs. Vira Smereka
36, Temple St.
Heaton, Bradford Yerks.
Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, EnglandЗИМОВІ ВІРШИКИ й КАЗКИ
..знайдете у книжціЛисточки
й платочкиУпорядкувала М. Юркевич
Ціна 40 центів
Замовляти в Централі СУАБудете небавом міняти мешкання?
Хочете забезпечитися, щоб скоро-
дістати „Наше Життя“ на нову ад-
ресу? Найпізніше чотири тижні
передтим, заки будете перепрова-
джуватися, — будь ласка напишіть
до нас, подаючи дату Вашого пе-
репровадження, давню й нову
адресу, та 10 ц. на друк нової ад-
реси. Пишіть до: Адміністрації
„Нашого Життя“, 909 Н. Френк-
лин Стр., Філадельфія 23, Па.Відмічування при адресах про-
довження передплат на „Наше
Життя“ друкарня не переводить
кожного разу, лише згодом вміру
часу. Просимо проте не тривожити-
ся, якщо виплата не відмічена за-
раз у найближчому числі.

**

Всім Вп. Паням, які крім перед-
плати зложили пожертву на ПРЕ-
СОВИЙ ФОНД, складаємо цією
дорогою сердечну подяку. Виказ
пожертв на сторінці „Вістей з
Централі“.

ІЗ ДИТЯЧИХ ВИДАНЬ

Н. Мудрик-Мриц: СВІТАНКИ Й
СУМЕРКИ. — Збірка колісанок,
1958. Торонто-Клівленд. Накладом
авторки. Музика І. Шмериков-
ської-Приймової. Мистецьке о-
формлення Н. Мудрик-Мриц. Стор.
32. Ціна 1 дол.Наша молода поетка внесла в
дитячу літературу зовсім новий
мотив — колісанки. Це властиво
пісні для матерей, якими вони ви-
співують свої почуття на краю ди-
тячого ліжечка. Але вони прина-
чені для дитини, бо в перших її
місяцях, коли формуються елемен-
ти її свідомости, вже може зава-
жити одне чи друге слово. А го-
ловне — мелодія. Тому дуже цін-
но, що авторка додала до десяти
колісанок ноти мелодій, за якими
треба їх співати.Сонце, зірки, потічок — ось мо-
тиви цих пісень, якими поетка
заповнила книжечку. Їх прикрашу-
ють рисунки дітей, янголів і казко-
вих постатей, що дримають в уяві
дитини. Л. Б.Наші читачки-залишенці хвилю-
ються, що їх передплати на „Наше
Життя“ вичерпуються. Не забу-
вайте їм їх відновити. Хто черго-
вий?

Заповіт Мазепи

(Уривок із драми „Іван Мазепа“)

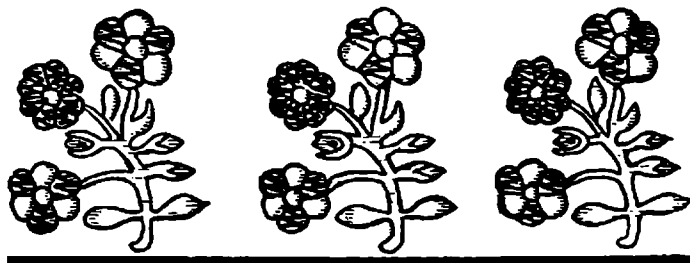
Спасибі, друзі, вам,
І козакам, і запорожцям . . . але . . .
Знемігся я, знебувся, підупав.
І хто ще зна, чи підіймусь на силах . . .
Тому даю вам цей мій заповіт.

Що старшина й нарід пішли на ласку
До переможця, так бувало скрізь . . .
Ростуть жита і сосни недосяжні.
Одні на хліб, а ті на шогли. Так!
Хліб — голова, та не єдиним хлібом
На світі цім жив буде чоловік,
І хто за ним не бігає, той людям
І хліб дає і право на життя.

Пильнуйте ж ви, щоб всім була отчизна
І сонцем, і життям, щоб козаки
Її добром отчистим пеклувались.
Та тільки той за других повстає,
Хто за права застановляється вміє
Й біля стерна державного стоїть,
Не про себе, а про державу дбає.
То ж при стерні державному у нас
Стоять нехай із кричі збиті люди,
Що не підуть на ласку до царя,
За ласий шмат не продадуть і волі,
І рідного народу, і добра
Отчистого, а шаблями й мечами
Зведуть мури навкруги отчизни. Так!

У Бендерах, р. Б. 1708

*) Дня 29. серпня проминули 90-ті роковини народження Людмили Старицької-Черняхівської. З цієї нагоди подаємо портрет цієї громадської діячки — рис. Петра Андрусєва. А з її драми „Іван Мазепа“, що її перевидано в роковини бою під Полтавою, цей уривок.

Конвенція

Проминув час літніх ваканцій, безтурботного відпочинку. Довше чи коротше ми його використали повертаємось у наші будні обов'язкової праці. Зустрінемося радісно на наших зборах чи сходинах та розкажемо собі свої враження!

Але наша організація діяла і в час нашого відпочинку і саме на кінці ваканцій скликала Головна Управа СВА свої річні збори, щоб обміркувати в День Праці — нашу працю на майбутнє, а саме підготовку до Конвенції. За три останні роки багато пророблено праці в наших клітинах і Централі. Багато змін, покращання роботи як звичайно — деякі недотягнення. Але грядуча Конвенція вимагає від нас усіх окремих зусиль, пильності й наполегливості. Конвенція — це не тільки під-

сумки діяльності цілої організації. Це не тільки радісна зустріч делегаток із цілої Америки. Конвенція — це перекрій і рушій усіх наших проблем та громадських завдань. Це відповідальний аеропаг вибраних і відданих справі діячок Союзу Українок Америки.

Конвенція — це лершзавсе переведення **обліку праці нашої організації** за певний період часу. Між Конвенціями Головна Управа переводить у життя ухвали останньої Конвенції при допомозі Окружних Рад, урядничок Відділів та всього членства. В цей спосіб приходимо на грядучу Конвенцію з почуттям виповненого обов'язку та з певним осягом праці, які дають нам особисте вдоволення, а для організації — **повагу внутрі та пошану і вплив у громадському житті, як цілості.**

Гляньмо взад і ствердимо деякі успіхи: поширення членства, зріст числа Відділів, Фонд Пятсот, творення жіночих хорів і виставок, патронат над дитячими садками в Німеччині, шері й датки на Дім СВА, придбання передплатниць для Нашого Життя. Але ще не всі Відділи спознали свої завдання. Тому звернімо на це увагу в новому сезоні громадської праці, слідкуймо уважно за розпорядками Централі чи рішеннями Головної Управи у справі підготовки до близької Конвенції.

Найближчі Окр. Зїзди допоможуть нам обговорити цю підготовку. Із обміну думок, із прикладу других Відділів можна зачерпнути багато ідей. А з них збудуємо нашу традиційну зустріч, що дасть нам перегляд сил і вказівки на майбутнє.

ЗАХОЧЕШ І БУДЕШ*

ЗАВДАННЯ МОЛОДІ

Який же шлях передбачається на майбутнє для нашої молоді вільного світу? Без сумніву можна сказати одне: шлях повний урвищ і небезпек, але захоплююче прекрасний. Бо що може бути благороднішого, яснішого і вищого, як не віддана праця, як не жертви для звільнення і слави Батьківщини?

Українську молодь чекають великі завдання. Але чи вона готова до них? У чужих школах вона про Україну багато не довідається. Кожна школа вчить передусім про свій нарід. І його ставить на перше місце. А коли й вивчає світову історію, то вона побудована за давніми схемами і про Україну там нічого немає, або й невірно вона насвітлена. А що менше буде американська або західно-європейська громадськість знати про нас доброго, то легше зможуть вороги поширювати про нас неправди й некорисні для нас чутки. І тому воно важливо, щоб молодь тримала зв'язок із українськими громадянськими установами та старшим громадянством і щоб між ними частіш доходило до виміни думок. Бо деколи серед певної частини нашої молоді можна завважити хибне наставлення до наших громадських справ. Мовляв — це все на еміграції тільки непотрібна „політика“ і з того справжнього образу про Україну зробити собі не можна.

Такі думки зустрічаємо в нашої молоді тоді, коли все частіше в американській пресі появляються статті про Україну. Правда, це зацікавлення Україною ми бачимо покищо тільки в окремих діячів заходу, а серед урядових американських чинників наставлення до політичних домагань українського народу ще дуже обережне. Вони вже вповні поінформовані про них, але ще не мають повної віри в політичну зрілість українського народу. Уважно придивляються до нас, прислухаються до наших дискусій у пресі і, мабуть, хотять переконатись, чи досить твердо ми виявимо себе в діях. Через усе зростає напруження в відно-

шенні до ССРСР, значення еміграції збільшується. І все збільшується зацікавлення країною, яка по неволі татарській, польській, московській зуміла зберегти тягу до свободного, державного існування, що й висловила незабутнього 1918-го року. Треба, щоб ця пробуджена цікавість не зменшувалась, а навпаки, збільшувалась, а це залежить від нас самих і нашої молоді.

Совети, приховуючись під гаслами миру, готуються до війни. Власне вони вже ведуть цю „холодну“ війну, щоб потім легко перейти до іншої її форми. Готують до цього свою молодь може непомітно для неї самої: підбурюють її проти „гнилого“ заходу, представляючи їй його в неправдивому світлі. Серед цієї молоді численно заступлена й українська молодь, виховання якої совети зручно скеровують у бажаний для них бік. Бо в советах виховання молоді є на службі комуністичної партії — піонери, комсомол. Для молоді домобілізаційного віку зорганізовано школи „суворовцев“, патріотичні, військові школи, як зраджує сама їх назва. Широко розгорнено видавання літератури для молоді. Із творів західно-європейської, англійської й американської літератури видають переважно такі, де показано дефекти західно-європейського життя. В американському житті ця література бачить тільки „пауків із Вол Стріту“, в першій еміграції здегенерованих аристократів, у другій еміграції зрадників чи нещасні жертви американського насилля. Метою цього є всугерувати советській молоді почуття вищости російського народу над іншими. На поміч своїй пропаганді совети притягають театр, кіно, вистави. І в молоді, принайменше у значної її частини, яка через сувору советську цензуру не має змоги знайомитись із життям цілого світу, складається неправильна уява про цей світ.

Коли в російських високих школах звертається в останні роки більша увага на вивчення західно-європейських мов, то в Україні головна увага звертається на студіювання російської мови й літе-

ратури. Для українців обмежений вибір фаху. На працю на цілих землях виселяється головним чином українська молодь, білорусини і прибалтики. І хоч офіційно це переселення оголошене „добровільним“, та в дійсності воно примусове. Мета цього ясна: щоб на випадок війни в Україні, Білорусії й Прибалтиці не лишилось молоді, яка на цілих землях наражена на смерть фізичну чи духову (в розумінні українства). І що ж виходить? На мапі ССРСР є назва України, є окремий прапор України, є українська література, українські школи, до України приєднали Крим. Але мета цього — це пропаганда комуністичної ідеї перед світом, один із методів ведення „холодної війни“. Бо фактично московські більшовики роблять усе, щоб український нарід тримати й надалі у ярмі, як „безвладний пісок мільонів“.

Коли український нарід повстав за свою державність у 1918 р., за такий короткий час він не міг **весь сформуватись у націю**. Після довгої бездержавности у частини його національна свідомість була слабо розвинена, подібно як у пам'ятний для ЗДА рік 1787 у багатьох громадян віддана інтересам свого стейту була сильніша, як розуміння інтересів Юнії. Розуміючи це, більшовики тому й винищують, як „ворогів народу“ всіх тих, хто є чи може бути їх політиці небезпечним, хто вказує шляхи до вільної України, зі своєю правдою й гідністю, як нації. Бо нація — і більшовики це добре розуміють — з твердими традиціями і певними завданнями, не може перетворитися в етнографічну масу. Але так само, як американці зуміли оволодіти ситуацією в 1787 р. й усунути поступово всі труднощі тодішніх обставин, так само й ми, українці, витривалістю й жертвенністю, вирозумілістю у наших внутрішніх відносинах і, головне у питаннях засадничих, скоординованістю лінії поступовання всіх українців вільного світу, можемо досягти мети.

Отже перед українською молоддю встають прекрасні й великі за-

*) Гл. чч. 2, 3, 4 „Н. Ж.“, 1958.

вдання. Молодь еміграції мусить зберегти чистою українську ідею, а коли, будемо вірити, прийдуть позитивні для нас зміни і багато з нашої молоді побачить Україну, принесуть ці світлі ідеали туди, де свідомо й несвідомо прагнуть їх українські душі. І будуть вже разом із свідомими патріотами України проводити їх у життя серед поросійщеної і збольшевиченої в значній своїй частині українській масі.

**Скажи їм ось що: брешуть
Ті ідоли в чужих чертогах,
Скажи, що правда оживе,
Натхне, накличе, нажене
Не ветхее, не древле слово
Розтліннее, а слово нове
І люд окрадений спасе,
Між людьми криком пронесе.**
(Т. Шевченко)

Бо тільки „в своїй хаті своя правда, і сила, і воля.“ Мусимо пам'ятати, що большевицька пропаганда ведеться вміло. Хай багато підсоветських людей не вірять їй, все ж значна частина піддається її впливам. Не лиш говорить по-московськи, але й думає під московського диригента. Тому так вражало приїзжих на центральні землі у 1941 році, коли скрізь чув московську мову від людей, що себе подавали за українців і були ними.

Коли ж і сучасній молоді не суджено буде побачити Україну, все одно не сміє ніколи забувати своїх обов'язків до неї, бо є народи, які були поневолені багато століть та все ж добилися звільнення. Для історії 50 чи 70 літ — це не така довга доба, як для життя одиниці.

Свій край мусимо вивчати за всіх його історичних періодів й мусимо пильно стежити за всіма змінами, що там відбуваються, не підцінюючи, але й не перебільшуючи сил ворога. А зміни там відбуваються. Прилучені до советів західні землі України (в деяких із них є сильний вплив католицький) є тим новим тереном, де перед тим багато поколінь українських людей не зазнали московщення, а з 1920 р. крім короткого періоду, советських впливів. Чуємо про антикомуністичні заворушення у Грузії, в київському й інших університетах. Хвилюють події в Польщі й Мадящині, зустрічі че-

рез армію з мешканцями сателітних країн. Коли слідкувати за советською пресою, то завважаються в підсоветських, національних республіках кризи в самому комсомолі, хоч совети весь час всугеровують і своїм, і чужим, що в советах будується нове, щасливе життя. І цей важливий факт дає нам віру, що молодь, яка в усі часи тягнеться туди, де відчуває правду і нові, живі ідеї, що молодь ця, як прийде час, відзветься на голос рідної землі.

По I. світовій війні становище української молоді на еміграції не було таке важке, як тепер. Тоді большевизм тільки починався, його сили були ще слабкі, а методи невипробувані. Далше — еміграція не була така різна, бо крім ідейних політичних ворогів советського Союзу є тут також багато втікачів від важких життєвих умов большевицького життя. У першій еміграції в таких країнах, як Польща, Чехословаччина, Румунія, у склад яких входили частини українських земель, як Галичина, частина Волині, Холмщина, Закарпаття, Буковина — емігрантська молодь могла входити в контакт із українським материком. Чи ж знайде українська молодь еміграції, при позитивних для нас змінах, контакт із українською молоддю, вихованою під советами? Є підстави думати, що знайде.

Частина підсоветської молоді

знає від батьків та з інших родинних згадок про штучний голод в Україні в 1933 р., про масове вивезення українців до концентраційних таборів. Советські вояки, хоч обережно, а все ж оповідали про життя в західній Європі. Сучасна підсоветська молодь знає невідрадний стан сьогодні не лиш із боку життєвого рівня, але й особистої свободи. Бо коли в Советах при збідованому стані мас верхівка живе в добробуті, то свобода не має навіть вона. Бо як це буває у всіх деспотіях, той, хто сьогодні в орденах і чиїм імям називають міста, завтра може опинитись на засланні чи, волею диктатора, на другому світі. Але советська молодь, вихована в тих умовах, позбавлена змоги вільно їздити по світі, не знає іншого життя. Серед її рядів є комуністи, є й карієристи советського типу, є „маса“, яка є серед усіх народів і яка „притосовується“. Але є і „внутрішня еміграція“ і саме з нею треба буде шукати контакту. „Маса“ пристане до тих, що переможуть, а з комуністами треба буде вести боротьбу. Без боротьби нічого не дається. Без боротьби немає життя. Хоч не буде це легко, але віримо, що молодь вільного світу дійде врешті решт до порозуміння з молоддю з підсоветської України, коли владуть тяжкі мури неволі й вони зустрінуться.

Галина Лашенко

Зеленими пляями

(Памяті Стефанії Пашкевич)

(Докінчення)

В часі листопадового зриву відразу станула в ряди жінок, що зголосилися до помочі тим, що підняли наш прапор на вежі львівського ратуша. Але крім господарських справ, зв'язаних із прохарчуванням війська та догляду ранених, яким більшість жінок присвячувала свої сили, мала Ст. Пашкевич куди важніші і більш відповідальні завдання — передавати вістки та доручення команди з однієї сторони фронту на другу, тоді як боева лінія проходила між вулицями Львова чи була зараз за містом. Мешкаючи по польській стороні боевого

фронту сміло переходила чи радше обходила ворожі позиції і діставалась туди, куди змушені були відступити українські частини; знання терену з туристичних прогулянок пригодилося їй у тому ділі. Якби так виграна була припала українцям — була б загальною зна на її відвага й жертвенність тих часів. А в нових політичних умовах треба було мовчати, бо ж їй приходилося жити й працювати в місті, що знайшлося під польською окупацією.

У тому часі вчителювала в дівочій школі ім. Т. Шевченка і поруч

К. Малицької своїм знанням і педагогічним хистом виробляла добре ім'я школі.

Професор географії Львівського університету Ромер, що іспитував учителів середніх шкіл, говорив по її іспиті, що не мав ще кандидати на вчителя географії з таким знанням предмету, як була Ст. Пашкевич. Ромер був знаний із свого неприхильного ставлення до українців. Мала Стефа нагоду вчити у польській державній гімназії на добрих матеріальних умовах, але рішилась далі працювати в дівочій школі ім. Т. Шевченка, шк. лі приватній, на удержання якої приходилось здобувати фонди і самим учителям. Той її жест нагадував поставу двох наших великих жінок — Лесю Україну, яка відкинула пропозицію співпрацювати у великому російському журналі „Вестник Європи“ на дуже добрих матеріальних умовах і воліла містити свої твори у львівському Літ. Наук. Віснику та Марію Заньковецьку, що не прийняла добрих умовин славного московського театру і воліла залишитись на рідній, хоч і мандрівній сцені.

Хоч педагогічна праця забирала Стефанії Пашкевич багато часу і сил, чимало їх треба було віддати у Кружку ім. Ганни Барвінок, що удержував школу. Улаштування різних імпрез, відчитів, базарів-ярмарків, придуманих для збільшення фондів на удержання школи, вимагало від учительок теж чимало зусиль. Але крім матеріальної користі мало за завдання піддержувати зв'язок між школою, а батьками учениць та бувшими ученицями в цілому краю. А в перших роках польської займанщини, коли українські установи ще не мали змоги відновити своєї діяльності, а була велика потреба в допомозі жертвам воєнних дій, Ст. Пашкевич зараз зголосилась до праці в допомоговому Громадському Комітеті і видавництві „Новаї Мети“, садинокого тоді українського часопису.

Домашні обставини теж не були легкі у неї. По смерті матері та втраті брата жила з нею братова з дітьми, яких доля була їй дуже близькою. Братова Євгенія Пашкевич, яка померла перед кількома роками на засланні, була теж учителькою Рідної Школи. Її турботи

за своїх дітей, за їх здоров'я, коли були малими і страх перед ревізіями й арештами, коли попідростали, були й для Стефи такими постійними турботами, як і для матері. Пригадує, як вони обі переймались долею Гіза, братанича Стефи, тоді студента політехніки, що відбуваючи довший засуд у Львівських Бригідках, занепадав на здоров'я. Передачі, що мали трохи поправити поганий тюремний харч, не могли бути ні за часті, ні за великим об'ємом. Була я раз випадково у них, коли вони підготували таку передачу і придумували, які б то приладити коржик, щоб були якнайвідживніші, не займали багато місця і не псувались в вогкій келії, бо ж мали вистачити на довше. (Інж. О. Пашкевич, званий дома і ровесниками-пластунами Гіз, теж згинув внаслідок воєнних дій, як третя жертва в їх родині.)

Однак при всіх домашніх і шкільних клопотах не кидала наукової праці. Як лиш могла „вкрасти“ трохи часу для своєї особистої потреби й приємності, пересиджувала в університетській бібліотеці або Наукового Т-ва ім. Шевченка. У 1930 р. підготувала різні справи для зїзду українських географів, що відбувся в тому році у Львові. Між іншим вела листування з позамісцевими вченими. Розказував проф. Кубійович, що листуючись із нею у зв'язку зі зїздом брав її скорочений підпис „Ст. Пашкевич“ за прізвище колеги-мужчини і в тому переконанні звертався до неї цілий час — аж до зустрічі на зїзді. Мужчини вважаються в нас усе більшими фахівцями в науковій ділянці, або й є такими до якогось часу, бо ж жінки дуже недавно почали працювати в ділянці науки. Тому вислів проф. Кубійовича був признанням в сторону Стефи Пашкевич, як і висказ його, що вона мала дані вибитись на вченого географа, коли б не притаманна їй скромність, що майже межувала з почуттям меншевартості. А я сказала б, що була в неї причиною і така прикмета, яку часто стрічаємо в ідейних українських жінок — посвяга для других, що не дає змоги використати часу для себе, навіть коли йде про таку цінну справу, як наукова праця.

Востанне перебувала я довше з

нею у 1936 р., коли ми провели кілька гарних днів у Славську на Бойківщині на „відпочинковому таборі“ для працюючих жінок, що був улаштований разом із вишкільним пластовим табором для учениць ремісничих шкіл. Це був мабуть садинокий випадок, що Пласт такого роду табор влаштував. Ходили ми тоді по узбіччях верхів, на яких зимою відбувались змагання Карпатсько-Лещетарського Клубу, любувались красою Близців, Кливи чи Зелеміня, що майоріли здалека, сивими полонинами Чорної Рипи, пасмом закарпатської Боржави, що ледве синіла на обрії. Як колись за студентських часів Стефа Пашкевич захоплювалась красою нашої верховини, аж сміялись її сині очі до тих верхів і зворів. Хотіла й годі піти на довшу, кількадечну мандрівку та мені це вже було не під силу.

Але поза тим спільним побутом у горах не часто стрічалась я з нею за часів польської займанщини — хіба що на імпрезах Кружка ім. Ганни Барвінок, на яких звичайно мала вона багато обов'язків та мало часу для особистих розмов. Зрештою труднощі життєвого шляху, які кожна з нас на свій лад мусіла поборювати, не давали багато нагод для безжурних зустрічей та розмов. Краще мовчати, як пригадувати собі взаємно те, що й так із думки не сходить. Але бувають такі приятелі, з якими можна й не стрічатись роками, а мати все свідомість близькості і віру в них. Такі почування мала я у відношенні до Стефи Пашкевич.

Її життя у час ІІ світової війни — бурхливі воєнні й повоєнні роки, потрясення насильного вивозу і доволітнього заслання та поворот, коли вже не стало сил до примусової праці — мені незнані. Чула я лиш, що повернувшись, працювала вона у Львівському Філіялі Всеукраїнської Академії Наук. Напевне була назверх спокійна, без скарг і нарікань. Не хотіла ними мучити близьких людей, якщо такі залишились. Лиш що сил не стало — боротись довше за життя! І вона покинула нас, залишаючи одну тільки потіху в тій думці, що померла по довгому скитанні на рідній землі.

Олена Залізник

Незрівняна Маруся Богуславка

(У 70-ліття народження Софії Стадникової)

Зі Львова наспіла вістка, що там важко занедужала одна з найчільніших артисток українського театру — Софія Стадникова.

Минулого року сповнилося їй 70 років. Софія Стадникова народилась у 1887 р. у видатній акторській сім'ї Мужик-Стечинських. По своєму батькові, одному з найвидатніших акторів тогочасного театру вона одержала у спадщині не тільки свій акторський талант, зовнішню вроду і приємний голос, але теж і скромність і ніжну поведінку, що ними небагато акторів може похвалитись. Ніжність у відношенні до оточення, скромність у відношенні до своїх досягнень, наполеглива праця над собою і вроджений, сценічний талант — усе те дало можливість Софії Стадниковій уже в перших роках її праці на сцені заблискіти повним блиском. Не диво, що з усіх західно-українських акторів, що виступали в Києві, в театрі Садовського, найбільшим успіхом тішилися Софія Стадникова і Северин Паньківський.

Коли в 1919 р. померла одна з найбільших українських артисток Катерина Рубчакова, то на її місце, і в драмі, і в опері прийшла Софія Стадникова. З цього часу починається її ріст. Ще молодою артисткою вона відтворювала любовні ролі, а потім перейшла на свій правдивий жанр, на ролі героїнь. Її зовнішній вигляд, і сценічний такт та спеціальний дар вчуватися в ситуацію, що зветься в театрі акторською інтуїцією, зразу ж поставив Софію Стадникову на першому плані нашого побутового театру. І незалежно від сотні переграних пес чи опереток західно-європейського репертуару, Софія Стадникова залишиться в історії українського театру і в спогадах тисячів глядачів, як незрівняна у своїй силі слова і чуття Маруся Богуславка.

Софія Стадникова належить до т. зв. чуттєвої класи акторів, для яких головним підложжям гри було чуття, а т. зв. техніка гри була тільки засобом. Сьогодні це вважають перестарілим і сцена вима-

гає техніки у першу чергу. Може й тому сьогодні артисти не зали-

Софія Стадникова
у ролі Марусі Богуславки

шають по собі таких тривких спогадів, як їх залишила у глядачів Софія Стадникова. Своєю грою на сцені вона передавала глядачам те, що найдорожче в кожного актора — своє серце.

НАЙКРАЩИЙ МОЛОДИЙ ТАЛАНТ 1958

Пригадуєте собі вибір найкращого молодого таланту 1957? „Наше Життя“ дало почин до такого відзначення. Розглянувшись поміж молодими українками у ЗДА, признало цю назву п-ні Славці Сурмач, образотворчій мисткині й редакторці американського дитячого журналу.

Входимо у II. півріччя 1958. Час уже призадуматись над новою кандидаткою, що могла цього року заїмпонувати нам своїми здібностями чи досягненнями. Цей обов'язок накладаємо у першу чергу на пресових референток, що повинні розглянутись у своїй місцевості чи околиці. Але й прохаємо й усіх наших читачок надсилати свою думку у тій справі.

Успіхи юначок

Сильветки трьох юначок у попередньому числі знайшли радісний відгук у наших читачок. Покажіть нам молодь, пишуть нам. Нехай радує нас думка, що росте вже наша зміна. І так успішно здобуває собі місце в новому світі.

Тому продовжуємо їх. Та водночас прохаємо читачок повідомляти нас про такі успіхи, що трапляються в їх громаді. Треба дбайливо слідкувати за цими юначками, що можуть колись довершити наше призначення у вільному світі.

Ольга Горечко — це молоденька учениця середньої школи в Нью Гейвені, Конн. З відзначенням пройшла вона всі класи, а в цьому році взяла участь у контесті красномовства, що його zorganizувала стейтова Торговельна Палата. Темою промови було — значення і сила демократії.

До контесту стануло багато середніх шкіл із стейту Каннектикат. Та Ольга Горечко здобула першу нагороду, а тим самим вперше це признание для своєї школи.

В її промові дуже успішно зіставлено всі блага, які приносить демократія — з поневоленням у тоталітарному режимі. Аж дивно, як молода дівчина, що покинула свою Батьківщину 4-літньою дитиною, зуміла так глибоко відчувати й передати цю різницю.

Уляна Лапунька закінчила цього року середню школу в Оттаві, в Канаді. При роздачі нагород вирішено її особливо. З-посеред 82 учениць вона дістала першу нагороду за найкращу працю у французькій мові про монс. Ляваля, першого єпископа Квебеку.

Уляна Лапунька вивчила французьку мову, прибувши до Канади враз із своєю матір'ю по другій світовій війні. За працю з ділянки цієї мови вона одержала тут же другу нагороду, як також золоту медаль за найкращі оцінки в пильності.

Цей її успіх відмітила місцева преса, зазначивши походження молодої учениці та її дальші плани. Уляна Лапунька почала студіювати політичні науки в Оттавському університеті.

Їх є десять

Інститут Дрекслея у Філадельфії — це один із великих Технічних Інститутів Америки. У ньому навчаються тисячі студентів. Хлопці горнутья до технічних наук — електротехніки, механіки, земії. А дівчата вивчають торговельну адміністрацію, домашнє господарство і бібліотекарство.

Українська група була спочатку невелика. Розсіпані по різних відділах, студенти мало зустрічались. Наука й віддалі забирали багато часу.

Але врешті треба було згуртуватись. Бо на викладах історії раз-у-раз траплялись непорозуміння. То Україна була „найбільш ворожайною частиною Росії“, то княгиня Ольга була „праматірню московського княжого роду“ Треба було справляти ці помилки викладачів. А може краще почати якусь спільну акцію в тій справі?

Так постав Український Студентський Клуб. У грудні 1957 відбулись основні збори, що виказали 40 студентів. Дівчат серед них небагато, бо лиш 10. Але, мабуть, вони таки найрухливіші, бо з-поміж них вибрано голову (п-на Віра Швабюк), містоголову (п-на Оксана Струк) і секретарку (п-на Таїсса Збир). Хлопці, що виделегували до управи двох членів (п. Роман Федик, скарбник і Юрій Криволап, імпрезовий) кажуть, що в них просто більше часу.

Нехай буде й так. Хто з них подав ініціативу, байдуже. І хто зладив плян праці! Головне, що Клуб почав діяти і то з успіхом...

Не будемо згадувати про статут Клубу, що подібний до багатьох студентських, культурних осередків. До речі кажучи — це перший національний студентський клуб при Інституті Дрекслея. Литовці, яких є доволі багато, ще не створили свого осередку. Опікуном Клубу Інститут назначив проф. Н. Хортика, що є єдиним українцем у професорському складі.

Що зроблено до тепер? У кожному триместрі — одна імпреза, така була постанова. Зимою це був український вечір, яким Клуб представив себе цілому Інституту. Короткий реферат, що зясу-

вав становище і змагання студентів. Потім кілька мистецьких точок, а далше товариська розмова при буфеті. Навязались перші товариські звязки, заключились знайомства. Мабуть, враження було корисне, бо професорка історії попрохала принести їй історію України. Англійське видання М. Грушевського зробило своє.

А весною — друга імпреза — танкова вечірка. Цим разом без мистецької програми, а тільки танці, як їх молодь любить. Знов прибув дехто з професорів, окрім невідступного проф. Хортика, що прийшов „з обовязку“ Та багато студентів-чужинців, а між ними найбільше литовців. Знов радісний настрій і смачний буфет. А в висліді дружня розмова, свобідний обмін думок. Клуб здобув нових приятелів.

Члени Клубу сходяться раз на місяць. Частіше трудно зібратись усім студентам, розкиненим по різних діянках Інституту. На сходах обговорюються ділові справи а також підготова імпрез. Це ж треба собі пробивати дорогу! На дівчат припадає все підготова буфету — печиво, торти, чай. Прибирання залі виконують спільно — майбутні інженери помагають на драбинах. Програму укладає наш імпрезовий, а про вітання гостей дбає голова.

Але сходи й імпреди — це не єдина площина, в якій Клуб діє. Відколи він почав існувати, є вже в кафетерії куток, в якому щодня всі сходяться. Правда, не на довго, бо в кожного лиш хвилина часу. Але кожен знає, що там можна когось зустріти й обмінятись кількома словами. Уже ціла кафетерія знає, що там збираються „юкіс“

Властиво, там, у тому кутку бе живчик Клубу. Там постають усі пляни, там народжуються думки й почини. От недавно тому прийшов хтось із числом „Лайфу“, показуючи шапку Мономаха, названу „російськими святощами“. О, то ж розгорілась жива дискусія! Треба ж на те відповісти! І тут зараз зладили проект листа, що пішов на сходи. Ухвалили й вислали до редакції, вказуючи на історичну помилку. Відповідь наспіла зараз.

Прийшло літо й перервало працю Клубу. Дехто відпочиває, але більшість пішла працювати, щоб заробити на університетську оплату. Незабаром зйдуться знов на сходах і оживе український куток.

І в молодих головах снуються всякі пляни. Клуб став уже признаним гуртом в Інституті і може сягати за дальшими завданнями. А якби так перевести дискусійний вечір на якусь тему? А якби влаштувати якусь виставку чи якийсь показ? А якби... багато, багато дечого. А покищо підсумки гарні. За гроші, придбані з вечірки, думають закупити книжки до нової бібліотеки Інституту. І то всі англомовні книжки, що появились про Україну.

І в цій роботі живаються всі. Теплий, дружній настрій огортає всю громаду, коли забираються до якоїсь роботи. Правда, дівчата нарікають, що так напрацювались, а тут знов треба робити буфет... Та всі десять ставляться, як одна, коли цього вимагає потреба. А хлопці кепкують собі, що дівчата думають тортами „збудувати Україну“... Програмки, оркестра, доповідь — куди важніша частина. Але й вони раді, коли розмова при буфеті розвязує язика...

Тому десять дівчат готується до нового учбового року. Це крім Віри, Оксани й Таїси — Оксана Гагоніян, Ляриса Заїка, Валя Криве, Галя Крицька, Оксана Миколайська, Оксана Панасюк, Марта Шиприкевич. Здобуваючи знання, при цьому інформують своє окруження і знаходять приятелів для України. І самі виробляються й дозрівають у цій роботі.

Л. Б.

ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ та ПЕРШИХ КЛАС ШКОЛИ

Літо	70 ц.
Осінь	70 ц.
Зима	50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри упорядкувала **Марія Юркевич**
Замовляти в **ЦЕНТРАЛІ СУА**

Вечір у контесси

(Із Студійних Днів М. М. М. у Парижі)

„Привітальне прийняття учасниць конгресу відбудеться в сальонах пані де Мантон“, читали ми на окремій карточці. Ідемо разом обі з панею Коваленко, бо пані Піснячевська відмовилася, мовляв, „надто нудно!“ Зате ж до нас приєднались Гена і Міро Старицькі, які прийшли теж на відкриття конгресу.

— Мадам ля контес? — перепитав порт'єр у ліберії, коли ми запитали про „Мадам де Мантон“, і повіз нас на четвертий поверх. Роздягнувшись, вітаємося з господинею. У пані середніх років, з волоссям „пуавр-е-сель“ (тобто сіль з перцем) у чорній, короткій сукні, ніщо не зраджувало б її аристократичного походження, коли б не довгий, справді „бурбонський“, ніс...

Вона вказала нам вхід до сальонів (а їх було щось вісім, більших і менших), а сама віталася вже з новими гістьми. Ми залишили Старицьких „на поталу“ французьким знайомим і за хвилину побачили його з панею де Воблян у фотелі під пальмою, як вони обидвоє сердечно сміялися, в той час як його дружина дозволяла частувати себе маленькими „канапками“, або ж цукрованими черешнями (по-дві в паперових підставках для помадок), чи білим вином.

Ми шукали чужинок. І ось зразу, коли ми тільки забажали напитися лімонади, біля нас присілася молода дівчина, яка, видно було, не мала ніяких знайомих.

— Хто ви? З якої країни?

— Я з Афганістану, коли ви знаєте де цей край лежить! — відповіла вона сміливо.

— Ваш край лежить у Середній Азії й це степова країна, але це неможливо, щоб ви тут...

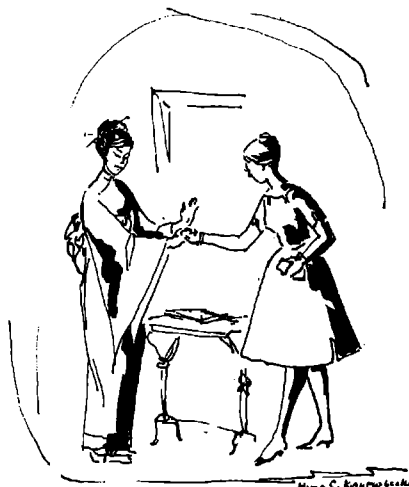
— Прекрасно! Ви перші тут, що знаєте так географію, але чому ж я не могла б тут бути? — дівчина вже була зовсім у полоні моїх „загадкових“ слів.

— Бо за твердженням Йозефа Кеселя у його репортажі з Вашої країни у „Франс-Суарі“, афганістанські жінки ніколи не показуються чоловікам без серпанку...

— Ха, ха, ха! Так, я читала ці

ідіотизми, що їх понаписував цей Кесель! І невже ви вірите цьому?

— Не журіться! Йозеф Кесель понаписував дурниць і про інші країни! Зокрема ж про Росію, в якій він не добачує інших народів крім російського...

— А наш Туркестан?! Хіба ж це Росія? — розумно й відважно ствердила молода дівчина, а пані Коваленко зразу ж підхопила нитку розмови.

На цьому я їх залишила, бо побачила серед групи жінок когось у китайському кімоно. А що це не могла бути „червона“ китайка з Пекіну, то хіба була з Формози. Та це була вьетнамка й важко було відтягнути її з-посеред балакучих французенок, для яких Вет-Нам дуже близький, — це їхня давня колонія. Я все таки ухитрилася вкинути слівце: „Хочу з вами говорити, чекатиму при виході“

Переходячи кімнатами, зустрілася знову з панею де Воблян, яка поставила мені таке питання:

— Як вам видався цьогорічний конгрес?

— Зовсім відмінний від попередніх!

— Правда? А чому?

— Бо це Африканський конгрес...

— І вам це кинулося ввічі? Так, еманципація африканської жінки йде семимилевими кроками...

— Я думаю, що й французька політика теж...

— А так, це треба признати! А

проте, так п. Гоффе-Буані — це наш, французький міністер! Хоч він і депутат від Кот д'Івуар, то рівночасно й міністер нашого уряду!.. Але ж цей ваш „амі“ веселий! Шкода, що цього року не передбачили ми якого фестивалю!

— Я думаю, що варта б колись присвятити цілий конгрес „жінці й мистецтву“. Не вважаєте, що це була б вдячна тема? І замість прийняття, — концерти з участю різних народів...

— Безперечно! Це оригінальний помисл, я піддам його на ревідіі...

— Тепер я вас попрошую, бо бачу, що на мене хтось чекає, а вам передаю, для використання „Вумен оф Україн“, ви ж редакторка вашої „ревію“?

— Дякую, так, я читаю по-англійськи.

Мое „кімоно“ вже стояло при столику в передпокої, на якому розклала господиня різні видання МММ. Наша розмова відбулася дуже коротко, бо їм — сусідам СССР, та ще й розсердженим за поділ їхньої країни на вільну й „комуністичну“ — не треба багато говорити. Коли я згадала про антикомуністичний з'їзд у Мексику, з участю представників Вет-Наму, пані в кімоно дала мені свою адресу (вона дружина секретаря амбасад), та просила прислати їй матеріяли. На цьому й закінчилася розмова, бо нам — українській делегації, треба було вже йти. На таких прийняттях, — від 6-9, не годиться надто довго засиджуватися, щоб зробити місце іншим.

Прощаємося з господинею дому:

— Що могу про вас написати, пані?

— О, що ж про мене, я нічим не відзначаюся. Я просто голова французької секції МММ. Це все.

— Це багато! Дозвольте вас попрощати й подякувати за милий вечір...

Люба Вігошинська

Ч А С Т О Г Р О Ш І !
Два рази дає, хто скеро дає!

Яка Ваша думка?

ЧОМУ НЕ ВХОДИМО У СВІТОВУ ПРЕСУ?

Мені подобалась нотатка „Довкруги балету Мойсеева“ в ч. 6 Н. Ж., де подаєте голоси американської преси та видатних українців. Це дуже цікаво й потрібно. Мені хотілось би, щоб такий розділ продовжувався. Ви могли б там обговорювати і оцінювати найновіші та сенсаційні „події дня“ чи нові книжки. Це повинно торкатись тих книжок, які нас, українців, цікавлять у якийсь спосіб і ми повинні скупити на них свою увагу. Наприклад, я давно читала „Андавський міст“, а тепер прочитала рецензію Ганни Черінь, що майже зовсім згідна з моїми думками (Молода Україна, квітень 1958). А от читаю нарис Христини Гічкінс „One Life—Two Worlds“ у „Reader's Digest“ із червня ц. р. Там вона опісває героїства й хоробрість польських вояків, у тому числі свою, сестри та брата. Та не в тому річ. Оцю „хоробрість“ усі знаємо з часів останньої війни. Та як вона з цим слабеньким нарисом пролізла в „Рідерс Дайжест“? Її писання прочитають мільйони. Це ж велика пропаганда в користь Польщі. І бере мене жаль і заздрість — маємо кращих письменниць, які пережили більші муки і яких життя не мало такого „геппі енду“, як у „Кшисі“, що її вітав англійський король та вийшла заміж за американського полковника. Вони могли б описати свої та свого народу страждання кровю свого серця, зворушити, захопити читача, вмістити свій твір у журналі з мільйонним тиражем і зробити собі й Україні велике добро. Та цього не бачимо. Чому?

Ганна Черінь пише у своєму вірші „Українські жінки — своїм чоловікам“, що „в музеї струхла вже Марина Мнішек“. Ні, вона не струхла, вона ожила в постаті Кшисі, що здобуває для Польщі розголос (та десь певне й гроші для себе).

А от перед моїми очима „Saturday Evening Post“ з оповіданням Н. Нарокова (а насправді Марченка) з „російського підсоветського життя“ з чекістами, тортурами ітд.

під заг. „The Chains of Fear“. Читаю це і думаю, куди цьому нарисові до „Саду Гетсиманського“ Багряного і „Темноти“ Самчука? А от знайшов не тільки доступ до редакції, перекладачів, а ще й ясні, кольорові ілюстрації... Коли ж то нарис наших письменників з'являється на сторінках американських журналів з описом українських страждань, українських кривд? Хто і коли проголосить це світові зі сторінок чужинецьких, широко знаних і читаних видань?

Маряна Мельник

Сан Франціско

*

Розуміємо Ваше негодування. Напевне ніодин із підсоветських народів не перейшов стільки жорстоких експериментів, що Україна. Напевно ніхто не може сказати стільки правди про цей режим, що український письменник чи журналіст. А проте нашими головами користуються дуже мало в описах підсоветських подій.

Це може мати різні причини. Однею з них є напевне інше наставлення до життєвих явищ. Життєве темпо тут не дає довго зосереджуватись на одному. Західня людина не любить довгого опису терпіння, а добачує в них тільки труднощі, які треба перебороти. Оце треба мати на увазі, коли хочемо увійти з нашою тематикою у світову пресу.

Також політична кон'юнктура допомагає або стримує популяризацію різних явищ. Цікавий приклад такого подала Мілена Рудницька в нарисі „Боротьба за правду про великий голод“ („Свобода“, липень 1958). Там показано, як політична кон'юнктура допомогла советам затаїти правду про „організований“ голод, помімо того, що світ про те добре знав.

А ця кон'юнктура й тепер нам неприхильна. Є численні круги, для яких Україна й її проблематика, є явищем небажаним і вони стараються її промовчувати. Це великій мірі утруднює просування наших матеріалів у чужу пресу. Пригадуєте, як той же сам

„Reader's Digest“ викреслив із спогадів Нобла всі згадки про українців у Воркуті?

Це ще не велике лихо. Нас промовчують не тому, що нас немає, або що ми незначна величина. Тоді нас узагалі не завважували б і не було б цієї „тихої змови“ проти нас. А власне тому, що ми є силою, яка росте й кріпне, то це узброює проти нас певні круги. Адже трапляються випадки, коли нас не можуть скреслити чи перескочити. Коли Перла Места опівала свої враження з подорожі по Україні, то її твердження, що українці відмежовували себе від москалів, американська преса вмістила (тільки „Новое Русское Слово“ пропустило їх). Також опис України у книжці Гантера „Інсайт Раша“ таки появився, бо походить із пера авторитетного журналіста.

Та Ви журитесь тим, як проломити цю перегороду? Звісно, це не є легка справа. Світ преси й видавництва — це окреме середовище, яке треба здобути. Вивчаючи його вимоги, здобуваючи звязки, відкриємо собі до нього дорогу. Наш науковий світ уже розпочав акцію, випускаючи щораз більше книжок англійською мовою про Україну. Англійське видання „Тигроловів“ Багряного доказує, що вміємо проникнути і в літературний світ. Коли матимемо в журналістичному світі прихильних нам людей, або коли врядуємо туди талановиті одиниці з нашого середовища, тоді й наша тематика увійде туди. Треба пам'ятати про те, шукаючи звязків чи спрямовуючи нашу молодь на студії. Це праця на дальшу мету, але дасть певний вислід.

Тому нехай Вас не лякає хвилиний успіх Христини Гічкінс. Ганна Черінь протиставила Марині Мнішек визначних жінок українського середовища. Не згадуючи українських провідниць, признаєте, що становище Марусі Бек має більшу питому вагу в американському світі, як осяг „пані полковникової“, дарма, що її вітав англійський король. Маруся Бек стиснула вже руку неодного голови держави. Редакція

Сумно і дорого...

— Як ви провели цього року вакації? — запитала я недавно одну знайому паню з того самого „фльору“, що працює зараз коло моєї машини і з якою ми знались ще в часах, коли спільно працювали в банку — клінуючи „на тій самій підлозі“. Отже, знайомство досить близьке і зобов'язуюче до широти.

— Ми? Не питайте. Дорого і сумно — відповіла моя знайома і розказала зараз же цілу історію.

...Вони приїхали до Гроссінгерс в горах Поконо. Дуже фешенебельна місцевість, багаті люди туди приїздять, і навіть Едді Фішер там почав кар'єру, зараз після того, як перестав чистити черевки на вулицях Філадельфії і взагалі дуже елегантна місцевість, утримання на тиждень на особу 110 доларів — ну, що ще хочете?

А ефект? Не лиш, що ціла околиця більш подобає на „Газа Стріп“, або на довоєнне Яремче, нікого там знайомого і навіть, нема кого обмовити — ну, так лише трішки, для розваги — але на кінці вся ця приємність коштувала мою знайому разом із чоловіком (щастя, що дочку прийняли на кельнерку на „Союзівку“, а син був на пластовому таборі) — понад чверть тисячки.

— Чому ж ви туди їхали? — питаю. — Мало маємо своїх осель?

— Ах, знаєте — трохи ніяково відповіла моя знайома. Завжди кажемо: „Забагато русинів“. Попро-

бували ми раз без „русинів“. Що вийшло? Сумно і дорого.

Справді, дорогі пані, чого, як чого — але вакаційних можливостей серед своїх нам тепер не бракує. Попробуймо лиш вичислити: Союзівка, Глен Спей, Нерровсбург, Черче, Веселка (одна в Канаді, а одна коло Філадельфії), Оселя ім. Ольжича, далі пластові оселі Іст Четгем, Новий Сокіл коло Бофало, Діброва коло Дітройту, Бобрівка коло Гартфорду, Маріон у стейті Вискансин, оселя Дивізійників коло Торонта, Великий Луг коло Шикага і ціла плеяда приватних, що їх започатковує „Гай Пойнт“ Христини Воевідки (по нашому могло б бути „Вища Атмосфера“) в районі Лейк Джордж, мотелі Новаківського і Дейчаківського, готель д-ра Осінчука і решта тих ближче Нью Йорку, як „Клюфасівка“, „Бойчуківка“, „Кобзарівка“, „Куликівка“ і хто б їх усіх міг спам'ятати?

Ведення вакаційних осель стало тепер таке модне, як кілька років тому відкриття харчевих крамниць „гросерень“ Мають оселю бандерівці — чому б не мали її купити мельниківці? Має готель Христина Воевідка, — чому б не мала мати готелю Лідія Осінчукова? Має оселю Робітничий Союз, має її і Нродній Союз. Лише, „Провидіння“ нічого не має. Але воно і так має цілу масу клопотів, нашо йому ще й оселі...

Найбільшу популярність здобула як дотепер універсальна „Союзівка“, місце де Захід зустрічається із Сходом, сумівці з одумівками, молодші із старшими, і навіть Падох із Пізнаком... Але, на мій смак — то Союзівка трохи надто „популяризується“ Ніразу я не бачила ще тут по суботній забаві пляшок із пива у купальному басейні. Цього року вже були. Придалась би селекція гостей. Але ще хтось скаже, що це лиш „нарікання старої бабці“, а молодь хоче „бавитись“...

Найбільшою принадою Робітничого Союзу є власне озерце, хоч не брак таких, які твердять що оркестра „Няка“ Гірняка є ще

більшою атракцією. Я волю озерце. Може, якби була молодша — воліла б Няка...

Найближче від мене на південь — це трентонське Черче. Багато тут уже хаток типу „бунгало“, ще більше проектів, є й інші атракції, є навіть автентична вулиця Лепкого (Льоня). — Ніколи певне Льонь не сподівався, що ще за життя буде мати власну вулицю і то в Черчу!

Сумівської Оселі в Елленвілл я цього року не бачила. Якось, коли ми переїздили полпри неї — мій чоловік був у поганому настрої — (а причиною цього був мабуть союзівковий покер із колегами) і сказав, що він „не знає клички на сьогодні“, а там певно якісь важні політичні наради, і так я навіть не мала нагоди бачити важних політичних осіб, ані не могла ствердити, що поправилось на „Сумівці“.

Також ще час, як для мене, їхати на новозакуплену мельниківську оселю. Там, кажуть — не треба клички, але зате вона дальше від мене. Дотеперішні реляції такі, що околиця прегарна і що є там навіть таблиця з написом „Американ Свіццерленд“. То вже добре.

У Нерровсбургу, василіянській оселі була. Спокій, спокій, спокій — прегарне, чисте як сльоза озеро — одягайся як хочеш, не переодягайся п'ять разів денно — і вари що і як хочеш, бо тут їсти ніхто не подасть. Лиш, що я маю досить варення впродовж цілого року.

Памяті дружини поета

Вже минув рік, як у могилу зійшла Неонілля з Горницьких, дружина поета Василя Пачовського, проживши несповна шістдесят сім років. У дощовий день 19. березня 1957 р. нечисленна громада схилила голови в останньому поклоні тлінним останкам покійної на кла-

І на Лейк Джордж була. Багато тут вже наших готелів і мотелів — здається тут переноситься літній „пункт тяжіння“ української громади в США і коли запитати навіть малого хлопця у цьому районі, чи є тут десь українці, він відповість: „Юкіс? Е гол банч оф дем із гір!“

„На Гай Пойнті“ — чудовий, домашній харч, з автентичними „карманадлями“ (бери і їж до сходу), справжній комфорт, доволі помірковані ціни, дві моторівки, водні лещата і „кану“ під командою адмірала Ігоря і головна атракція — прикраса пляжі панна Мотря, яка дає доказ, що недалеко паде яблуко від яблуні і гідно підтримує традиції (далеко ще невисгаслі) своєї матері Христини Воевідки.

А все це лиш частина вакаційних атракцій, усіх не перелічиш. А зрештою не всі ще купили оселі. Що то буде, коли наші Союзянки надуматься й куплять „літню оселю“ для „літніх“ жінок? Найбільшою атракцією там буде напевно кухня, що перевершить і „карманадлі“ Гай Пойнту. Бо ж звісно — жіночу публіку чимнебудь не збудеш. Та хто мене туди повезе? Бо я ще не „драйвую“, а мій чоловік боронитиметься напевне руками й ногами від тієї „Лисої гори“... (Вже чую, що він так скаже!).

А може й кооп. „Молоде Життя“ у Філадельфії зважиться на купно дитячої оселі, на яке вже кілька літ розмахується? Щоб лиш у міжчасі ці діти не підросли, не поженились і не купили вже самі оселі для своїх дітей...

І маючі такі спокуси, дорогі пані, — є люди, що їздять між чужих. Справді, слушно належить їм кара і поправді не дуже жалію своєї сусідки при машині, що провела цього року вакації „сумно і дорого“.

Рута

довищі Оливна Гора в Квінсі, Лонг Айленд.

Дехто, прочитавши цю згадку, може й здивується, бо й не прихотилося чути прізвища покійної серед відомих імен жіночого руху, а ми загалом не любимо читати по смертних згадок. Колись її чоло здобив лавр музи поета, а хіба ж староримські чесноти вірної дружини і повної посвяти матері заслужать на згадку в тому новому світі, такому відмінному від середовища, звідки вийшла покійна?

Походила з однієї з тих культурних священичих родин, які колись творили добу розквіту й відродження галицької землі. Батько був теж письменником, перекладачем творів Шіллера і Б. де Сен-Гера, і друкувався в „Зорі“. По ньому покійна одідила гарний голос і лагідність вдачі. Відзначалася теж сценічним хистом, але її мрії виступати на сцені ніколи не здійснилися. В 1909 р. стала дружиною поета і пройшла поруч нього важким життєвим шляхом, як людина надзвичайної видержливості і стійкості, повна віри в Бога. Провела кілька щасливих років у Львові за днів слави свого мужа, притягаючи увагу українського загалу, як ідеал дружини і добра муза поета. Брала участь у товариському житті поетів і мистців „молодомузців“ та в співацькому гурті „Бояна“.

Рік 1914-ий кинув її у вир життєвих бур і мандрівки. Вона ніколи ні відмовилася йти вслід за поетом, який ставив люжіння українській справі на першому місці в житті, хоч їй довелось витерпіти за це багато важкого. Все життя вміла зі самовідреченням усувати перешкоди і неприємні життєві конфлікти, щоб тільки уможливити йому творчість і ріст. Вміла теж гідно репрезентувати українську жінку на чужині, коли життя наложило на неї цю роль, як одній із нечисленних українко першої еміграції в світовій війні. Чи це було у Відні, чи у Фрайштадті, чи Раштадті, чи у Ведлярі, де поет діяв з рамени Союзу Визволення України серед полонених українців із російської армії, чи серед високих достойників і старшин чу-

жинців. Все вміла зеднати подив і пошану для українського імені.

Рік 1918-ий став роком надій і повороту до рідного краю на короткий час. Знову довелось їй будувати життя наново, переживати хвилини найбільшого щастя і найбільшого горя в Станиславові, де поет видавав „Стрільця“ для української армії. Тут довелось стати їй в обличчі розлюченого ворога, коли чоловік відійшов за Збруч з армією, і довелось пережити напад польської солда-тески, труси, допити тощо.

Майже десять років повоєнного життя довелось перебути на Закарпатті, де поет виконував завдання виховника нового покоління і станув немов на сторожі українських межових земель після невдачі визвольних змагань, відмовляючись від повороту на давнє становище в окупованій Львові. Навіть і тут короткі хвилини спокою і радощів чергувалися з безнастанними журбами і крайніми недостатками. Їй приходилось частенько їздити за гори до Галичини, щоб простелити дорогу поетові, який усе ще вагався, у вічній непримиренності з тим, що сталося. Був більше схильний податися сам на Велику Україну, ніж повертатися до Галичини.

Врешті поворот до краю у 1929 році не приніс ніякої полегшії для вирваної з корінням рідні поета. Пять років побуту в Перемишлі, повні турбот. Поет записав у драмі „Храм дітей сонця“, яка досі лежить недрукованою, своє лихоліття, змальовуючи і постать своєї дружини в особі Уляни, дружини маляря Свастики. Вісім останніх років подружнього життя у Львові були дальшим тягом недостатків і ніколи вже не вдалось їй відбудувати вогнища, яке покинула перед двадцятьма роками. Нова війна приносить смерть поетові, а дружині скитання. Подається у мандрівку вдруге майже тією самою дорогою, що й у першій світовій війні. Вистачить згадати головні пункти цієї мандрівки, щоб усвідомити собі, які небезпеки й труди довелось пережити їй на схилі віку. Табор утікачів в Оре-
(Докінчення на ст. 14)

При навчанні кераміки

На щорічній виставці, яку влаштовує Мистецька Студія у Філадельфії, був цього року новий відділ. На невеликому столі посередині пишались мисочки, вази й попелнички — це вперше продемонстрував свою працю керамічний відділ.

Вже давно плянувала Мистецька Студія розпочати це навчання. Бракувало фондів на приладдя, не було вчительської сили. Та з часом — завдяки невтомним заходам управи й патронату — все знайшлося. І цього року кляса кераміки почала свою працю.

Проводить її п-ні Наталія Стефанів. Її ім'я в образотворчому світі вже відоме. А й у наших починах, себто в виставці жіночої творчості у Філадельфії (1955) і Нью Йорку (1957) вона брала участь. Пам'ятаємо її краєвиди, сповнені дивного чару. Але не знаємо, або дуже мало знаємо про її керамічні праці. Тому прохаємо кілька інформацій.

Пані Стефанів розказує. Кераміка завжди цікавила її. Ще молодю ученицею вона відвідала раз у Львові фабрику І. Левицького і випросила там кусник глини, щоб виліпити різні дрібниці на пластову виставку ручних робіт. Пізніш нераз оглядала роботу наших ганчарів. Та її тягнуло більше до шталюги, на якій вона розвивала з юних літ своє вміння. Щойно прибувши до ЗДА, вона пізнала техніку малювання на глині й порцеляні. Цим заробляла на прожиток у Трентоні, Нью Йорку, Лос

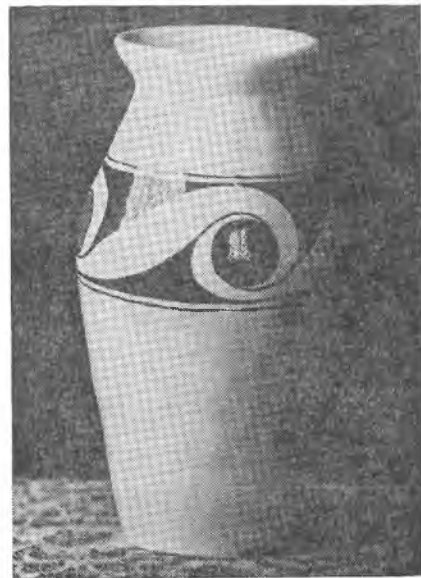
Анджелесі, а пізніше у Філадельфії.

Незабаром почула про керамічну студію, яку оснувала у Філадельфії Марія Хомин. Їй подобалась думка розвивати керамічне виробництво на основі нашої народньої творчості, а студія Марії Хомин опиралась на гуцульській кераміці. Пані Стефанів працювала короткий час за вказівками п-ні С. Пушкар, але почула незабаром потребу глибше пізнати це виробництво. Тому виїхавши на якийсь час до Каліфорнії, записалась на курси кераміки в Ситі Каледж (Лос Анджелес), а коли повернулась до Філадельфії, продовжувала це в Тейлор Арт Скул при університеті Темпл. За 7 семестрів перейшла всі фази того виробництва, щоб знайти у ньому свою власну дорогу.

Чи це їй вдалося, не може сказати. Та студії дали їй погляд на історію кераміки, поодинокі стилі й техніку їх виконання. А враз із тим багато плянів. Пізнати форми й декоративні елементи нашої народньої творчості і розробляти їх далі в мистецькій уяві — чи може бути краще завдання? Й передати це другим, що шукають дороги в керамічній творчості.

Так постала керамічна кляса у Мистецькій Студії. Зібралось кілька ентузіасток цієї справи, а управа постарала робітню, глину, фарби й поливу.

На початок це досить. П-ні Стефанів починала програмово — від найстаршої техніки — вальцевої.

Із Мистецької Студії у Філадельфії:

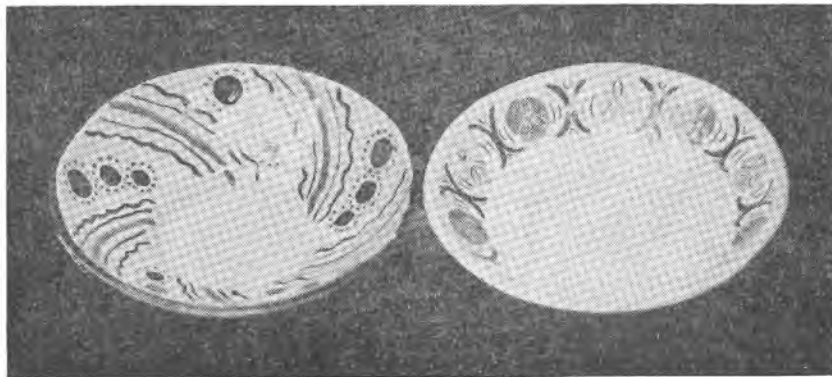
Ваза, виконана вальцевим способом.
Автор — Оксана Мурій.

Із глиняних валків, що накладені один на другий, виростав перший горщик. Нелегко було Оксані Мурій створити таким способом вазу. Але по деяких спробах та за вказівками вчительки воно вдалося. А поверхню вази ще треба вигладити, щоб на ній змістився везерунок.

Другий етап це виконання моделі під форму з гіпсу. За підставу служить нам мисочка чи дзбанок, виліплений руками. Це облегшує дальший вибір їх, яких може бути цілий ряд. Виконання дещо складніше від вальцевого. Але ось Леся Ткач поспробувала так із мисочкою і прийшла доволі скоро до гарного вислідку. Формою мисочки користувались і інші студентки.

Дальший етап виробництва — це колесо. Це зняряддя вже удосконалено електричним погоном. Але форма посуду таки залежить від зручності рук. Щойно з часом набираєтє вправи і глина стає послушним матеріалом. А яке це вдовolenня — осягнути власної форми дзбанок чи миску!

Цього ще не пробували наші студентки. Може вдасться Мистецькій Студії роздобути колесо й піч. Тоді можна б сказати, що

Із Мистецької Студії у Філадельфії:

Мисочки, виконані на підставі гіпсової форми. Виконала Леся Ткач.
Першу мисочку рисувала Ірина Кушнір, другу Леся Ткач.

перейде до більш досконалого виробництва.

А покищо є багато ще роботи з декорацією. Які елементи додати, як ними орудувати, проблема рисунку й кольору — о, це цілий етап навчання... Це цікавить студенток, однаково, як і форма. І хоч зпочатку здавалось, що накласти мотиви можна якбудь, а кольор не має значення, проте на практиці побачили, що для спіралі треба більшої поверхні, а кольор у випаді дещо змінюється. І так почали експериментувати. Чому не можна б народні мотиви приміняти свобідніше? Пані Ірина Кушнір попробувала їх уміщувати скісно і вийшла цікава фантазія мисочки, що може служити за попельничку.

Але це ще не кінець. Бо ганчарську роботу завершує випал. Оцей таємничий процес, де в високій температурі стоплюється полива й покриває своєю склистою поверхнею рисунок. О, тоді діється не одне чудо! Полива ушляхетнює посуду своїм полиском. Але нераз випал зопсує її тріщиною чи смугою або притемнить чи розяснить занадто гло. Випал — це великий іспит!

Керамічна кляса не виконує покищо його. Відвозить свої вироби до печі підприємства, де їх випалюють разом із сотнями інших. Тому й виходять нераз дивні несподіванки з такої гуртової роботи.

Але власна піч також лежить у пляні Мистецької Студії. Тоді студентки вивчатимуть дію керамічної печі, тривання й силу випалу. Щойно тоді можна буде сказати, що вивчили ганчарство й кераміку і володіють цим мистецьким ремеслом.

А покищо починаємо новий шкільний рік. Два і пів місяця праці в попередньому році дали нам невеликі, хоч успішні початки. Мистецька Студія у Філадельфії може радіти цим почином. Має робітню, талановиту вчительку і ряд студенток, що люблять цю галузь. Це ще мало, але рівночасно дуже багато.

Л. Бура

Збірник для дітей
„ВЕСЕЛИЙ СТРУМОК“

Ціна 50 ц.

Замовляти в Централі США

Зустріч із жіноцтвом Парижа

Можна без перебільшення сказати, що своєю „метеорною“ участю в „Студійних Днях МММ“, п-ні Лотоцька виконала для нас ролю нашої „амбасаді“. Навіть те, що містоголова СФУЖО, прибула до Парижу з запізненням, — як і слід діловій, з різними функціями, людині, як і те, що говорила вона „американською“ мовою, — було в наших обставинах додатнім явищем. А вже ті кількахвилинна промова й звернення уваги присутніх на еміграційний „карфур“, — були вершком дипломатії, мовляв „ви нам дозволили говорити в рямцях „еміграційних“ справ — то ж вислухайте, що ми в цій матерії скажемо, але в мене важливіші, за еміграцію, справи, — державні!

Зате ж, оця ділова й зайнята, „вічно молода“ й енергійна жінка, знайшла час, щоб зустрітися з українським жіноцтвом Парижу й околиці, хоч і вирішила про те в останній хвилині й на пізній, вечірній час. Але для голови Союзу Українок у Франції п-ні Ганни Пастернак, немає нічого неможливого. Вона розписала „лневматік“ (пошта, яку доручують впродовж двох годин) до членок СУФ, сама ж зі секретаркою та кількома жінками приготувала скромне (але ж яке смачне!) прийняття й на 9. год. вечора все було вже готове — в приміщенні церкви св. Володимира. У прийнятті взяли теж участь оо. Ван де Мале, генеральний вікарій, та о. І. Левенець, — канцлер Місії.

П-ні Лотоцька приїхала зі спізненням, бо перемокла до нитки, вертаючися з зустрічі з панєю Шеваліє, головою Французької Національної Ради, й мусіла передягнутися. Проте, відсвіжена й усміхнена, засіла при столі, пильно слухаючи звіту п-ні Ніни Коваленко, містоголови СФУЖО на Европу, яка повідомляла Гостю про все, що тричленна українська делегація (Коваленко, Гладій, Вітошинська) зробила для підготовки в конгресі МММ та як вивязалася зі своїх завдань. А що це саме був день українського виступу, — то про нього найбільше говорилося. Зокрема велику похвалу дістала п-ні

Наталка Гладій — культурний й інтелігентний промовець, — доповідь якої була одною з кращих на конгресі. Дальшим виконанням доручень, — було навязання цікавих знайомств, зокрема з представницями тих країн, які можуть мати для нас політичне значення: Туреччини, В'єт-Наму, Афганістану тощо.

Під кінець цієї дружньої зустрічі, забрала слово п-ні Лотоцька, подякувала делегації за її працю, яку вона своїм досвідченим оком зуміла зразу ж оцінити, та звернулася з проханням до жінок СУФ, щоб вони, перебуваючи в такому важливому місці як Париж, докладали всіх зусиль, щоб наша робота на міжнародньому відтинку, — не припинялась. „Ваша діяльність, хоч і яка вона невеличка, є саме оцим підґрунтям, на якому можна будувати кожен іншу роботу. І щойно на ґрунті внутрішньої діяльності, можна розвивати зовнішню. Тільки тоді цей зв'язок буде органічний і його зразу ж доцінять чужинці“ — так закінчила своє слово Гостя, сердечно подякувавши Голові СУФ за її допомогу й ініціативу. Л. В.

МИЛИЙ ПОДАРУНОК

Недавно тому Дім США збагатився в цінний інструмент. У великій залі Дому США стоїть тепер гарне піаніно — подарунок п-ні Софії Мак із Філадельфії. Цього саме в нашій домівці ще бракувало! При обрядових чи товариських вечорах допомогли б нераз звук чи мелодія. Потрібно його також як супроводу до нашого гарного жіночого хору.

Пані Софія Мак — це відома бизнесменка у Філадельфії. Її крамниця при розі Вудстак і Перриш, є популярна серед членок США. Тому 20 Відділ США напевне радо витає її поміж своїми членками. А Централья США складає їй оцим щирю подяку за такий милий подарунок для Дому США.

oooooooooooooooooooooooooooo

Не забувайте відновити передплату для наших читачок — залишенців в Європі!

Вишивані вечерниці

Щораз частіше читаємо про такі імпрези. В попередньому числі подали ми світлину такого показу, що його влаштував Музейний Комітет Ліги Українських Католицьких Жінок в Едмонтоні. На світліні бачили ми сім моделей жіночих суконь, з яких кожен продумано й естетично примінив народню вишивку. Світлина така виразна, що зариси крою, ширина й характер взору добре відзначаються.

Окрім цих моделей особливо численно були заступлені діти. Виступали поодинокі або групами (братік і сестричка) чи також мати з дочкою. Показується, що для вишиваного дитячого вбрання кожна мати знайде достатньо часу і охоти.

А в ч. 6. Н. Ж. була світлина такого показу в Аргентині. Окрім стилевих народніх строїв там відзначували й примінення вишивки до сучасного вбрання. Була й стилізована сукня на лад строю української шляхти XVI. в. Відмічували також вишивані блюзки, що їх має кожна українська жінка у своїй гардеробі.

Та не тільки українки в Канаді й Аргентині дбають про такі імпрези. Союз Українок Америки вже давно влаштовує їх, тільки на жаль, не подав досі ніоднієї світлини. У 22 Відділі США в Шикаго вишивані вечерниці вже стали традиційними. Щороку восени Відділ починає ними свою діяльність. Торік дістала першу нагороду л-ні Михайлів-Городиська за пристосування вишивки до сукні, а окрім того роздано кілька нагород за вишивані блюзки.

У січні ц. р. 63 Відділ ім. С. Русової влаштував такі вечерниці у Дітроїті. Памятаючи, що патронка Відділу, покійна С. Русова так любила вишивку і до пізньої старости вишивала, Відділ ще торік започаткував цю імпрезу. Думка була популярна, бо до конкурсу стало поверх 80 різних моделей. Жюрі вирішило 7 осіб (пп. С. Гоїв, О. Качала, Л. Климишин, Т. Рогатинська, К. Ткачук, Юзьвяк. Н. Чавс).

Також при вечорах народньої ноші чи з нагоди виставок Відділи показували моделі вишиваного

вбрання. На Міжнародній Жіночій Виставці в Нью Йорку виставковий комітет випровадив їх цілий ряд, від вечірньої сукні до домашнього халата включно. Подбала про те референтка програми, а тепер Голова 71 Відділу США п-ні М. Турко.

Ці почини вказують на те, що перегляд вишиваного вбрання конечний у кожному нашому центрі. Наше жіноцтво розвинуло свій естетичний змісл настільки, що вміє орудувати рідною вишивкою дуже добре. Це допомагає йому вирізнитись з-посеред маси. І показує нашій молоді скарби нашої народньої культури, яких вона досі не могла пізнати.

Чи не варто би призадуматись і іншим нашим центрам над такими імпрезами? Це могли б бути „вишивані вечерниці“, як це влаштували наші Відділи, або й покази, як їх переведено в Канаді. У першому випадку це обмежує скалю сукнонок до попудневих і вечірніх. У другому — можна показати всяке вбрання з приміненням вишивки, а головню дитяче вбрання. А здається немає матері, що не пробувала б щонебудь вишити для своєї дитини...

Отже подумаймо про такий показ у цьому сезоні. У Філадельфії вже заповів його 43 Відділ ім. Ол. Пчілки, памятаючи, що його патронка була знавцем і видавцем народніх узорів. Цікаво було б це перевести також у Нью Йорку, що вже на виставці показав такі гарні моделі. Але і в Рочестері чи в Клівленді це вдалося б.

Та вирізнені сукні треба конче закріплювати на світліні. Там вони запрзентуються всім нашим читачкам і свідчитимуть про смак і традицію українського жіноцтва.

•••••

ВЖЕ ВИЙШОВ ІЗ ДРУКУ

з б і р н и к

ПРОЛІСКИ

Ціна 50 ц.

Відбитка з „Нашого Життя“

Замовляти в Централі США

•••••

НОВІ ВИДАННЯ

Л. Старицька-Черняхівська: Іван Мазепа. Драма на V дій і IX одмін. Накладом ООЧСУ і Української Книгарні „Гозерля“. Нью Йорк, 1959. Ст. 152. Ціна 1.50 дол.

У роковини Полтавської битви наші видавництва показали нам наново великого гетьмана у талановитому зображенні Л. Старицької-Черняхівської. Іван Мазепа — це державний муж, що все своє життя провів у тонкій політичній грі, готуючи великий удар. Для цього він оточив себе групою вірних людей, забезпечив взаємини з заграицею і приготувався на всі можливості. Може і в цій його розважності лежала причина його невдачі.

А її виказав він у різних ситуаціях. У розмові з Палієм, закованим у залізні кайдани, з царем, що відвідав його в перебранні капітана та на нараді, яку відбуває зі старшиною. Всюди — це тонкий знавець людей, вироблений політик і відважний лицар. Та найбільше чуття виказує в коханні, що „лізною квіткою“ зацвіло на його шляху. Оце почуття надає ще більшого трагізму його й Мотрони постатям.

Багато дієвих осіб пересувається через цей твір. Бутний цар Петро, вірний Орлик, безвільний Кочубей, відданий Войнаровський. Взагалі у драмі зарисовується не тільки постать гетьмана, а ціле його середовище, ціла епоха.

Цього року припадає 90-ліття народження драматурга Л. Старицької-Черняхівської. Відзначаючи цю дату ще раз вклоняємось її талантові, що подарував нам ще одну і то могутню картину великого Гетьмана. **Л. Б.**

ПРИМХИ МОДИ

Дуже кольоритні мотиви моди 1900-их років, виведених у фільмі „Джіджі“, знаходять собі дорогу до туалети сучасних красунь. Відповідно стилізовані деталі з'являються тут то там на найновіших моделях. Особливо прийнялися хутрянні шапки та багаті в пера й прикраси капелюхи. **Віра Ке**

ВИРІВНЮЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Посмертна згадка

БРОНКС, Н. Й.

Повідомляємо зі смутком, що дня 1. липня відійшла на вічний спочинок членка 8 Відділу США Катерина Луцик. Членки відправили її на вічний спочинок та помолились за її душу. Коли ми зявилися із китицею та синьо-жовтим написом, сказали її дочки й сини: „Мамо, мамо, прийшла Твоя Україна!“

Молимо Всевишнього, щоб прийняв її душу до Себе. Нехай земля Вашингтона буде їй легкою!

Єва Корпало, секр.

*

БОСТОН, МАСС.

Ділимося сумною вісткою, що дня 18. липня померла довголітня членка 44 Відділу Анна Смарш. Залишила в смутку три дочки — Марію, Юстину й Єву та сина Михайла в Рідному Краю.

Похорон відбувся 31. липня. Нехай прибрана земля буде їй легкою! Членка 44 Від. США

ДОПОМОГА БАБУСИ

Фонд „Мати й Дитина“ звернув тепер увагу на старших жінок, що доживають віку в Європі Самітні й призабуті, вони важко пробиваються крізь життя. Найменша допомога приносить їм поміч і розраду. Наш заклик у цій справі знайшов відгук серед Відділів США. Пять осередків зголосилось добровільно, бажаючи взяти під опіку одну бабусю Сумою 5 дол. місячно розяснюють їм життя.

В останньому часі злогосились ще три Відділи США до такого патронату. Уже вісім старших жінок має постійну опіку фонду „Мати й Дитина“.

ЗМІНА ПОШТОВИХ ОПЛАТ

Підвишка поштових оплат, що настала від серпня ц. р., дошкульно відбивається на бюджеті нашого журналу. Наша 3-долярова передплата не покриває її і 2-ий піврік 1958 грозить нам недобором. Не маємо наміру підвищувати передплати в середині року. Тому звертаємось до читачок журналу з закликом складати пожертви на пресовий фонд. Коли б усі читачки прислали по 1 дол., тоді легко перенесли б ми цей несподіваний видаток!

ЦЕГОЛКИ НА ДІМ США

Недавно тому Відділи дістали невеликі паперові цеголки, вартости 1 дол. Це невеликі кусники паперу, на яких великими буквами надрукована шляхетна ціль — Дім США. Їх можна розпродувати між членками і нечленками США.

Багато Відділів уже відгукнулось на те. Розпродали все або частину і надіслали гроші, призначені на спалення моргеджу. На XII. Конвенції жде нас радісна хвилина, коли осягнемо задуману ціль.

Тому пригадуємо це й іншим Відділам США. Розпродуйте цеголки на ДІМ США!

ДО ЧИТАЧОК НАШОГО ЖИТТЯ

Прохаємо наших читачок, що мають у себе річники чи поодинокі числа „Жіночої Доли“, „Жінки“ чи „Нової Хати“ — пожертвувати їх для Музею США. У приватних сховках часто лежать без ужитку, а в Музею принесуть велику користь для дослідів над нашим жіночим рухом. Гол. Управа США

*

Пошукуємо деяких давніх чисел нашого журналу, що бракують нам для комплектування річників. Це є чч. 1, 2 і 10 із 1951 р. Коли хтось із наших читачок не складає річників, а міг би їх нам відступити, прохаємо нам їх надіслати.

Адміністрація Н. Ж.

ОКРУЖНІ ЗІЗДИ США

У жовтні ц. р. відбудуться Окр. Зізди США, присвячені підготові до XII. Конвенції. Окружні Ради упрямували вже реченець і вибрали потрібні комісії.

Дня 5. жовтня — Окружний Зїзд у Філадельфії.

Дня 19. жовтня — Окружні Зїзди в Нью Йорку, Сиракузі і Клівленді.

Дня 26. жовтня — Окружний Зїзд у Дітроїті.

ПАМ'ЯТІ ДРУЖИНИ ПОЕТА

(Докінчення зі ст. 10)

мовлазі, словацьке повстання, табор у Штрасгофі, бомбами встелена дорога до Баварії і врешті подорож за океан. Вона перейшла цей шлях переможно, бо ніколи не бракувало їй віри в Бога, який помагав їй усе життя нести важкий материнський обов'язок. У 1950 р. станула на американській землі, щоб пережити ще сім років, вільних від недостатків, аж поки зрадлива недуга не скосила її передчасно з цього світу.

Поет високо цинив ідеал, який знайшов у своїй дружині, присвячуючи їй ряд поезій. У збірці „Ладі й Марені“ знайдемо одну дію ліричної драми, присвячену Онїллі й вичитаємо ту „правду, що була між ними“:

„Одна мені радість у хвилях задуми, Безмежного смутку і тихого жалю: Що ти мене чуєш, що ти мої думи Лелієш як цвіті містерні з кришталю, І так їх сердечно, так ніжно береш!“

В автобіографічних записках зазначив: Вона містична душа, яка мені розкрила незримий світ. Тому я благословлю цю хвилину, відколи вона вступила в поріг мого дому, який замінила в храм. Тільки біля неї я міг написати розмірно велике число творів, душею пережитих, без ніякої зависти з її боку — серед такого неприхильного до мене середовища, яке творять українці для кожної творчої одилиці.

Із листів до Редакції

Світлина на обгортці у попередньому числі застановила мене. Ви подали, що це „Дівчина з-під Львова“. Чи це справді світлина звітлія? З якого часу маєте її і хто її світлив?

Читачка з-під Львова

Цю світлину прислав нам із своєї багатой збірки режисер Євген Деслав. Він зняв її під час II. світової війни, коли подорожував по Україні. Через недогляд ми не подали при світліні його прізвища в попередньому числі, за що перепрошуємо. Редакція

Чи ви вже подарували міській бібліотеці „Дух Полумя“ — твори Л. Українки англ. мовою?

По Зїзді ЛУКЖ

Конгрес ЛУКЖ, що відбувся 27.—30. червня ц. р. в Торонті в рямцях Братства Укр. Католиків Канади, дав змогу приглянутися ближче праці тієї організації. ЛУКЖ це всеканадійська організація, яка має 150 відділів і по-верх 4000 членів, зорганізованих в чотирьох Епархіальних Лігах із осередком у Торонті, Вінніпегу, Саскатуні та Едмонтоні. Їх об'єднує, координує працю і репрезентує Домініальна Управа.

Хоч Ліга УКЖК оформлена як всеканадійська організація в 1944 р., то початків її треба шукати в заранні українського поселення в Канаді, коли при парохіях творилися **сестрицтва**, що дали почин для організування укр. катол. жіночих організацій і громадського життя. Коли формувалася Всеканадійська Ліга в 1944 р., то її завдання не було легке, бо організація мала працювати на просторі 3000 миль, де більшість осередки укр. скучення віддалені від себе на тисячі миль. Розбудова Укр. Катол. Церкви в Канаді, створення в 1948 р. ще трьох нових Епархій і вкінці у 1956 р. Митрополії у Вінніпегу, значно зміцнили церковне і громадське життя. Це дало змогу сильно розбудувати відділи Ліги УКЖ.

Два останні конгреси ЛУКЖ, а то в 1956 р. в Вінніпегу і 1958 р. в Торонті працювали над скріпленням, поглибленням праці і почуттям єдності всеканадійської організації. В 1952 р. ЛУКЖ вступила у члени СФУЖО і це поширило її круг діяння, як загально-громадської організації. В 1953 р. тодішня голова Ліги Марія Дима брала участь у Конгресі М.М.М. в Європі. Успіх виступу М. Дими на міжнароднім конгресі дав змогу заінтересувати членів співпрацею в міжнародніх організаціях. На конгресі в Вінніпегу, у рефераті, який виголосила тоді І. Павликів-

ська, був між іншим заклик поширити працю Ліги в громадському житті та міжнародньому жіночому світі через участь в конгресі СОКАЖО в Римі, і тоді конгрес прийняв ті тези. В 1957 р. ЛУКЖ стала членом СОКАЖО, а голова Катерина Кравс брала участь у конгресі тієї організації в Римі. Там вона звітувала про працю ЛУКЖ у Канаді і мала нагоду говорити про переслідування Укр. Катол. Церкви на Україні. Участь голови Ліги в Міжнародньому Конгресі та її виступ знайшов повне одобрення і признання серед членів і укр. громадянства.

Зі зростом і скріпленням орг. діяльності Ліга постійно поширювала свою працю в громадському житті. Поширено культурно-освітню і виховну працю, піднесено харитативну працю, розвиваючи всі ділянки суспільної опіки та співпрацюючи з канадійською суспільною опікою. Відділи Ліги були головною піддержкою парохіального життя і давали поважні суми на будову церков і удержання парохій. В „Нашій Меті“ ЛУКЖ має Жіночу Сторінку, що її редагує І. Петрів.

Коли піднесено рівень праці — це приєднало до організації молодих жінок і професіоналісток, народжених у Канаді, на яких тепер спирається праця Ліги в західних Епархіях. Зате східні Епархії дістали поважне число членів з-поміж новоприбулих. Усі ті справи живо дискутовано в часі останнього Зїзду в Торонті. Зїздом проводили: адвокат Марія Вавриків із Вінніпегу, Анна Буртняк із Едмонтону, Анна Шудлик із Саскатуну, Люба Луцька з Торонта. Зїзд прийняв із одобренням звіт Домініальної і Еп. Управ. Друга сесія Зїзду була присвячена доповідям. І так І. Павликівська говорила про ідеологічні основи праці. Проблеми праці обговорено в дискусійній доповіді,

якою керувала К. Петецька з Едмонтону.

Теми дискусійних доповідей, які подано дуже живо:

Релігійне поглиблення — Л. Лугова, Монтреал.

Виховна праця — М. Гунчак, Вінніпег.

Культурна праця — С. Сагаш, Ріджайна.

Приєднання молодих жінок — А. Буртняк, Едмонтон.

Суспільна опіка — Є. Янківська, Торонто.

Осідок Домініальної Управи перенесено до Саскатуну. Головою вибрано д-р Ст. Потоцьку, відому лікарку з Йоркстону, Саск., а діючою Головою К. Гнатюк. Зїзд із признанням подякував дотеперішній Дом. Управі, а саме голові К. Кравс і містоголові І. Петрів, за великий вклад праці та зміцнення організації.

Усі достойні Владики з Їх Пресосв. Митрополитом Кир Максимом вшанували Зїзд своєю присутністю. Зїзд вітав їх оваційно.

На Зїзді була присутня представниця СФУЖО п-ні Ст. Пушкар, яка подала короткий огляд праці СФУЖО, що його з зацікавленням слухали учасниці і гості. Зїзд прийняв постанову взяти участь у Конгресі СФУЖО.

І. П.

ВІСТІ ФЕДЕРАЦІЇ

Канцелярія СФУЖО розіслала до тепер чотири анкетні листки — у справах економічного становища жінки, організаційних, суспільної опіки й виховних. Деякі члени-організації повідомили вже, що працюють над збиранням матеріалу. Прохаємо продовжувати й надсилати анкети.

У підготові до висилки анкета культ.-освітньої праці та звязків. Прохаємо дотичних референток за тісну співпрацю.

Нова голова КУК

Недавно тому настала зміна голови в Комітеті Українок Канади.

П-ні Євгенія Ситник,
голова Комітету Українок Канади

На місце п-ні Тарновецької, яка виїхала з Вінніпегу, на чолі Комітету Українок Канади станула п-ні Євгенія Ситник.

П-ні Ситник широко відома з довголітньої громадської праці в Канаді. Прибула туди по першій світовій війні з Тернопільщини, де здобула собі вже популярність, як добра бесідниця й кооперативна діячка. В Канаді теж увійшла скоро в громадське життя. Разом із бл. п. Анною Йонкерс оснувала Канадійсько-Українське Жіноче Товариство, яке гуртувало українок для інформативної праці серед канадійського громадянства. Впродовж 8 літ вона була невтомною секретаркою того товариства, що проробило велику, корисну працю. Окрім доповідей про Україну, влаштовувало віча в обороні прав українського народу та давало поміч політичним в'язням та інвалідам.

Пізніше Євгенія Ситник спільно з іншими дала почин до заснування Організації Українок Канади ім. О. Басараб. У рямцях цієї організації, як довголітня голова і секретарка, вона провела велику організаційну працю. Завдяки її та

зусиллям її співробітниць ОУК розрослася з невеликих гуртків у велику центральну організацію, що вкриває сіткою Відділів цілу Канаду. Євгенія Ситник займає в ній одне з провідних місць і це власне, репрезентуючи ОУК, вона увійшла до Комітету Українок Канади.

Працювала не тільки організаційно, але й пером. Довгі роки редагувала жіночу сторінку в „Новому Шляху“, яка перетворилася згодом у відомий широко журнал „Жіночий Світ“ Працювала також, як учителька в Рідних Школах, у різних місцевостях Канади.

Від Організації Українок Канади Євгенія Ситник прибула на Світовий Конгрес Українського Жіноцтва у Філадельфії. Тут співдіяла при заснуванні Світової Федерації Українських Жіночих Організацій та стала її містоголовою. Тепер займає місце в контр. комісії СФУЖО та вдержує тісний контакт із його управою.

Вітаємо п-ню Ситник на новому громадському становищі й бажаємо багато успіху в дальшій праці.

КУЛЬТ. ОСВІТНЯ КОМІСІЯ СФУЖО

У зв'язку з виборами Управи СФУЖО переформувалась також Культ. Освітня Комісія. Головою її тепер є д-р Софія Карпінська, культ. освітня референтка СФУЖО. Містоголовою п-ні Наталя Чапленко, культ. освітня референтка Союзу Українок Америки, а секретаркою п-ні Лідія Бурачинська, редакторка „Нашого Життя“. Членами Комісії є — п-ні мгр. Ізидора Левкович (народній фолк-льор), п-ні Наталя Гладішовська (народня вишивка), п-ні Марія Стефанів (доповіді), п-ні Дарія Каранович (музика), д-р Галина Лашенко (б. культ. освітня референтка). Тепер у підготові до конгресу СФУЖО кооптовано всіх культ. освітніх референток наших членів-організацій. Вже увійшли туди пп. О. Фітьо і Н. Зімницька з Мелборну (Австралія) та п-ні А. Добрянська з Лондону (Англія). Дальші прізвища культ. освітніх референток подамо пізніше.

ДО КОНГРЕСУ СФУЖО

Від наших членів-організацій приходять цікаві відгуки до програми конгресу. Чільні діячки всіх країн поселення висказують свої думки, подають поради й завваги. В міру спромоги будемо їх подавати, щоб оживити обмін думок і спонукати й інших до вислову.

...Порушене Вами питання політичних подій, війни чи коєкзистенції становить окрему проблему до розгляду. Питання це не треба розглядати по чисто жіночій лінії, а треба його пов'язати з усіми проблемами скитальщини чи іншим словом політичної еміграції. Видатну поміч у цьому комплексі проблем державно-політичного характеру може організоване жіноцтво віддати питанню консолідування всіх творчих сил української спільноти. Певне й тверде в тому напрямі становище, зайняте на конгресі СФУЖО, може додатньо вплинути на умови наших визначних політичних провідників. Маю надію, що наші чоловічі політичні чинники, що думають державницькими категоріями, будуть прислухатись до голосу організованого українського жіноцтва на його конгресі. Бо ж кінцева мета наших змагань є Божа слава й добро Батьківщини. А однаковим святим обов'язком українських жінок і чоловіків є несення помічі в будові Української Держави.

ДР. ІРИНА КАЛЮЖНА

голова Об'єднання Українських Жінок Англії.

КОНГРЕС В АТЕНАХ

Міжнародній Жіночий Союз, який відбуває що три роки своєї зїзди, скликав його цього року дня 25. серпня в Атенах. Вже на попередньому конгресі в Коломбо СФУЖО одержало запрошення на конгрес, як запройзнена організація. Цього року наспіло воно рівнож. Гаслом зїзду є: „Вчора — сьогодні — завтра“, себто клич, яким МЖСоюз хоче встановити осяги жіночого руху в такому аспекті. Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій буде репрезентувати на зїзді п-ні Наталя Гладій з Парижа.

Чи ви вже вирівняли передплату за „Наше Життя“?

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

At the Convention of the General Federation of Women's Clubs

The 67th Annual Convention of the General Federation of Women's Clubs was held in Detroit on June 2nd through June 6th, 1958, at the Henry and Edsel Ford Auditorium. The convention was attended by some 3,500 delegates from the 48 states of the Union plus the territorial possessions and International Clubs throughout the world.

The theme of the convention was "Knowledge is Power." This theme was evident in the program and the speeches of the convention. The training of leaders accomplished in classes held daily at 7:45 prior to the 9:00 o'clock sessions yielding expertise through special leadership training in parliamentary procedure, was strongly emphasized. While the speakers laid stress on the mighty force of influence wielded by organized women ranging from politics to physical culture. In the resolutions of the convention it was resolved to carry out the theme fully through the club year by means of training, education, scholarships, etc.

Mrs. A. Volker was the only delegate to the convention from the Ukrainian National Women's League. Having attended two days of the convention, she comments in her report on a few of the observations she made of the convention which have impressed her the most. The primary reason of admiration was the efficiency with which the convention was planned and carried out. Plans were executed and carried out almost to the letter and schedules were adhered to with discipline likes of which are unbelievable for women. Resolutions were presented in advance, studied, and passed with tremendous speed.

A tremendous amount of field work is being done by the GF. The Vice-president visited 46 out of 48 states in the past year. This has resulted in an increase of membership the proof of which is the rapid mushrooming of Junior Clubs and International Clubs. At the convention these clubs held their own sessions, panel discussions, buzz sessions to increase officer and member participation planned programs all of which were well implemented.

The GF places strong emphasis on a good program, as a good program is the lifeblood of the organization. The program is planned a year in advance and is carried through by several departments of the GF. For example, during the course of the past two years a new department was created, "Study of Great Religions of the World." This theme was incorporated as part of the annual program for the Club's year. This enabled the members to learn something of the very interesting topic, while treating their own beliefs a private affair and not mixing Federation work with the Church of their choice.

The treasure's report was printed in a separate brochure and showed the entire scope of the Federation's operations. After raising dues they expected a sharp drop in membership. However, by increasing interests in educational projects, membership drives, and good programs they have gained members and are now operating in black.

The atmosphere of the convention was deeply spiritual, reflecting the effects of leadership behind it. As Mrs. Prout, one of the officers, put it: "Where the Spirit of God is, liberty is there too."

Each member feels a strong responsibility to its organizations or club whose strength rests on the faith of women in each other. Service is the basis of women's work who live by their convictions that right is might. These women are builders of good will not by speeches as government ambassadors but as most powerful good will agents with their vital people to people contact via International Club. They live and serve humanity not in "the live and let live" attitude but rather the live and help live and the attitude of "I'll look up, I'll love and laugh and lift."

Note: We are happy to give our readers the synopsis of Mrs. Anastasia Volker's lengthy report on General Federation of Women's Club's convention which she attended as the representative of Ukrainian National Women's League of America, Inc., an associated member of said General Federation in Washington, D. C.

IRISH WOMEN PRAY FOR THEIR SISTERS

For many years the Catholic women of Ireland had to struggle to defend their faith. Thus it is with special feeling that members of the Federation of Catholic Women heard about the persecution of the Catholic Church behind the Iron Curtain. For their intention, each night, since September 24, 1956, the Feast of Our Lady of Mercy, a vigil of adoration was held in a Dublin Church from 9:30 p.m. to 6:30 a.m. Two women came each hour to unite their prayers with the intention of the Church of Silence.

Ukrainian women in the free world appreciate this action taken by the Catholic women of Ireland because Ukrainians were one of the first victims who suffered

THE CONVENTION OF THE UCWL

Mrs. Katherine Crouse, p. President of the Ukrainian Catholic Women's League of Canada

The Ukrainian Catholic Women's League in Canada held its biennial Convention on June 27-30 in Toronto. This organization is subdivided into four diocesan Leagues with centers in Toronto, Winnipeg, Saskatoon, and Edmonton. It has 150 Branches with more than 4000 members.

An important event took place in 1957, when the League became a member of the World Union of Catholic Women's Organizations and participated in its congress which was held in Rome. Mrs. Catherine Crouse, President of the LUCW, was a delegate at this congress and submitted a report about the work of Ukrainian women organized in the League.

At the convention in Toronto several important topics were dis-

from the religious persecution by the Soviets. Furthermore it proves that people in Ireland are aware of the precarious fate of the Catholic Church behind the Iron Curtain in spite of the extended Soviet propaganda about religious freedom in USSR.

cussed and plans were outlined for the next two years. Mrs. Pawlikowska delivered a speech on ideological basis of the work in the organization, Mrs. Luhowa gave some suggestions about application of religion in everyday life.

Mrs. Hunchak's topic was educational aspects in the League, and Mrs. Sagash's talk about cultural development. A very timely topic, which dealt with the need of bringing young women into organization, was chosen by Mrs. Burtniak, and Mrs. Jankiwska spoke about social work in the League.

Mrs. K. Petecka from Edmonton was leading the discussion which followed each delivered speech.

IN MEMORIAM

Chapter 37 of UNWLA — Lesia Ukrainka, Detroit, Mich.

Members of Chapter 37 wish to honor the memory of three faithful and loyal members, who passed away during this past year:

Mrs. Alexander Ben, deceased March 7, 1957, joined the Chapter shortly after her arrival to the United States in 1947. In her memory a contribution of \$14.50 is being made to the Scholarship Fund of the Ukrainian National Women's League by members and friends.

*

Mrs. Mary Hradowsky, deceased July 3, 1957, Charter Member and President of the Chapter at the time of her death. Devoted and loyal member of the League, in whose memory members of Chapter 37 and friends donated a bronze processional cross to the St. John's Ukrainian Catholic Church, Clippert St., of which parish Mrs. Hradowsky was a beloved member. The cross was blessed at the 9 o'clock Mass, October 20, 1957.

*

Mrs. Mary Keryluk, deceased May 14, 1958, for many years a loyal member and faithful treas-

urer at the time of her passing. In her memory Chapter 37 sent flowers, and members and friends contributed to the Scholarship Fund of the Ukrainian National Women's League. Contributions were also made to the Ukrainian Cultural Foundation at Wayne University and to the International Institute Mortgage Fund. A Sunday School class-room at St. Andrew's Methodist Church, of which Mrs. Keryluk was a member, was furnished by her family and friends in her memory.

These members shall long live in the memory of our women for their devotion to Souz Ukrainok, to their church, and to their community.

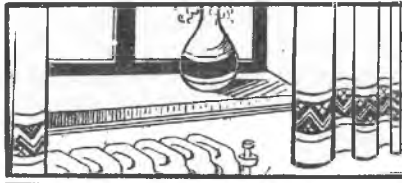
Donia Demray
Secretary

INSTRUCTION IN COOKING

Many young women, who for some reason did not master the art of cooking at home, would like to learn it from experienced persons.

For their benefit Branch 63 of UNWLA in Detroit offered a course in cooking stressing especially the preparation of Ukrainian dishes which are known to be nourishing, wholesome as well as diversified. The actual instruction, cooking and baking, took place in the kitchen of the Ukrainian Hall, which can easily accommodate 35 persons. Several experienced members of the Branch served as instructors choosing one of their special skills. Mrs. Shumylo showed how to prepare poultry for roasting, Mrs. Petrina explained rules for fish cookery, Mrs. Krochmaluk gave some salad-making hints, Mrs. Skaskiw instructed in pastry making. Mrs. Kozak taught the art of baking tarts, and Mrs. Indra supplied information about French pastry.

This course was also open to non-members, who not only gained some culinary knowledge, but also had the opportunity to come in contact with the members of the Branch, thus learning more about their work in the UNLWA.

У НАШІЙ ХАТІ

Наші кімнатні квіти

Близька осінь каже нам знов приглянутись більш уважно до нашої хати. Хочемо мати трохи зелені в ній, бо це її оживляє. Навіть найкраще устаткована хата без квітів на перший погляд справляє непривітне враження.

А воно нелегко плекати ці кімнатні квіти! Нераз ростуть роками, а потім починають тратити листя. Або дістанемо в дарунку чудову рослину, а за якийсь час вона починає жовкнути. У чому справа, питаємо себе? Не знаємо, що рослина — це жива істота й має свої вимоги до життя. Протяг і наглі зміни температури для неї дуже шкідливі. Не всі рослини зносять сухе повітря і їх треба час до часу скупати або оприскати. Також недобре є часто змінювати їх місце. Листясті рослини треба раз на тиждень обтирати губкою або бавовняною стиркою від пороху, що на них налітає. Щоб повітря доходило до коріння, треба час до часу зрушувати легенько деревяною шпичкою поверхню землі. Але найбільше кімнатних рослин гине від надто сильного підливання. Тому при підливанні все треба провірити, стукаючи об вазонку. Суха земля видає при тому дзвінкий, а вогка приглушений звук. Цілком пересохлі вазонки не приймають води, їх треба занурити в воду й чекати, аж перестануть виступати бульки повітря. Все треба підливати попри край вазонка, а не на пень рослини. З підставки вазонка треба воду вилити, бо йнакше почне гнити коріння. Особливо шкідливе надмірне підливання зимою, коли багато рослин має свій час відпочинку. В холодних мешканнях вистачить тоді підливати раз на тиждень. Угноєння кімнатних рослин переводимо погноями, що їх можна купити в городничих крамницях (вважати на приписи вживання!) Підгноювати лиш здорові ро-

слини, ніколи в часі зимового відпочинку (жовтень-березень). Свіжо пересаджені рослини підгноювати щойно по 4-ох тижнях.

Пам'ятаймо ще: для свого помешкання купуємо рослини, що для нього відповідні. Не сміємо руководитись тут тим, які квіти „любимо“

Подаю список найчастіших тут рослин і головні їх потреби.

Азалія — під час квітнення щодня підливати відстоялою водою, найкраще дощівкою. Потребує вогкості в повітрі.

Аравкарія — не зносить сильно го тепла і прямого соняшного проміння. Любить, коли оприскувати водою. Загально відпорна. Кімната не повинна бути занадто тепла, тоді шпилькові гони наїжуються. Хворої рослини нелегко повернути знов до нормального стану.

Аспарагус — у літі любить сонце і багато води. Найкраще почувається у великих вазонках чи цебриках. Також зимою влячна за світле місце.

Бегонія — утримувати вогко. Любить рівномірне, середньо тепле місце. Рослина вразлива на протяги і діяння соняшного проміння. Зимою бегонія любить ясне місце й уважне підливання. Потребує постійного угноєння.

Гортензія — потребує багато води, ясного, але не соняшного місця. По відквітненні посадити в горді. Не зносить сухого повітря в кімнаті.

Геранія (пеляргонія) — влітку потребує багато сонця і води. Зимою добре росте у мірно холодній кімнаті і тоді потребує мало підливання, але ясного місця.

Глоксинія — не зносить протягів і прямого соняшного проміння. Любить ясне вікно і вогке повітря. Спочатку обережно підливати, в повному рості — обильно.

Зелена лелія (фалангіум) — не має більших вимог, росте добре у ясній кімнаті без сонця. Потребує що два-три роки пересаджування у щораз більші вазонки.

Калія — рослина багон, любить вогкість і тепле місце. Під час росту треба її багато підливати, потім угноювати. По відквітненні листя жовкне й рослина мусить перейти свій час відпочинку.

Кактус — усі його роди потребують якомога більше світла. Для більшості відмінне добре місце у повному сонці. Земля мусить бути відповідна з додатком гострого піску. Зимою треба мало, а під час росту весною і влітку сильно підливати.

Клівія — під час квітнення добре підливати, в часі спочинку менше. Влітку тримати в півтіні. Листя не повинно взаємно доторкатись. По відквітненні обрізати квітові гони.

Кімнатна липа — росте скоро, любить ясне місце в кімнаті, однак не надто тепле. Потребує великого вазонка. Влітку багато, зимою уважно підливати і що 3—4 тижні угноювати. Не зносить протягів і прямого соняшного проміння.

Кімнатна аралія — одна з найбільш витривалих кімнатних рослин. Росте також у сильно затіненому місці. Влітку добре підливати. Листя очищувати з порохів.

Кропивка — має гарне, пестре листя, тому мусить мати влітку і зимою сонце. Пересаджувати треба влітку, навіть двічі. При пересаджуванні треба зрізати верхок, тоді рослина розростається вишир.

Роман Коцик

Відновлюйте вашу передплату вчас, чим досягнете милого почуття упорядкованості, а видавництво зрівноважений бюджет.

Як водиться?

Хто виходить першим із авта?

Недавно тому виринула в нас дискусія відносно правил, як і кому слід найперше виходити з авта. Мене переконували, що перший повинен виходити чоловік та відкрити дверцята для жінки, щоб могла вийти. А мені здається, що жінці краще виходити наперед. Воно нелегко зручно видобутись із глибокого сидження, граційно ступити на землю, не зачепивши капелюхом дверей і т. д. Навіщо це має бачити її товариш по дорожі?

Читачка з Канади

Це правило не таке нове, як здавалось би. Навіть у колясах давніших часів, чи в візників новіших часів все першим виходив мужчина. Тому і в авті мужчина виходить першим і відкриває двері, щоб допомогти жінці висісти з нього. Хіба, що з його боку є сильний вуличний рух і він не може вийти, тоді повинен попрохати в дами вибачення і відкрити дверцята з середини. В тому випадку вона виходить перша на хідник.

Що воно нелегко гарно і зручно вийти з авта — це всі знаємо. Недаром вправляються в тому дбайливі за свій вигляд жінки, щоб воно відбулось скоро і зручно у всякій туалеті. А королева Єлисавета навіть тому не носить вузьких суконок, що в них дуже трудно виходити з авта. Правда, небагато жінок так мусить вважати на газетних репортерів, як ця елгантна королева. Тому відважись їхати в різних суконках, лиш помятаючи про те, щоб ми зміли скоро і зручно видобутись із авта.

Тітка Христина

ЯК ЗНАЙТИ ЧОЛОВІКА?

Оцим журяться тепер американки. Статистика виказала, що кількість дівчат „на віддані“ переступила кількість мужчин у відповідному віці. Отже для них подружжя стає проблемою.

Журнал „МекКол“ скликав кермовану дискусію на цю тему. Зібрав фахівців (психолога, лікаря, подружнього радника) та звичайних смертних (господиню, студентку, кельнерку, урядовця, інженера, банкира) та поставив пе-

ред них це питання. Як слід молодій жінці в Америці шукати чоловіка?

Дискусія була оживлена. Зарєстровано 404 думки, а з них по довгій надумі вибрано 129. Їх подає тепер журнал своїм читачкам під розвагу.

Подаємо тут перших десять. Вони прикметні для американського побуту й способу думання. А може дещо з того придалось би і для нас?

1. Придбай гарну собаку і води її на прохід.

2. Подбай, щоб твоє авто відмовило послуху на відповідному місці.

3. Запишись до вечірньої школи чи каледжу.

4. Розглянься в статистиці, в якому стейті є перевага мужчин.

5. Читай посмертні згадки, в яких подані вдівці.

6. Навчись грати в голфа.

7. Свої вакації поділи на кілька місцевостей, а не проводи їх тільки в одній.

8. Сядь у парку на лавці в обідову пору та годуй голубів.

9. Шукай праці секретарки в медичному або правному каледжі.

10. Придбай звання медсестри, вони найскорше виходять заміж.

А КАПЕЛЮШКИ?

Американський звичай приписує, що на початку вересня, а точніше кажучи, на Лейбор Дей, кожна жінка з'являється в осінньому капелюшку. Та в цьому часі щойно докінчуємо свої вакації, скажете?

Елгантна жінка про те памятає. Коли тільки зашелестить листя чи встає перша мряка, вона вже думає про осінній капелюшок. Який він буде цього року?

Передусім дуже маленький. Плоскі „риночки“, гладкі берети, чепурні шапочки — ось що бачимо в вітринах. Денде розмахнеться невелика криса. Але лиш така, щоб відтінити принадне личко.

Матеріал — повстаний чи оксамитний. Багато, багато відмін м'якої й твердшої повсті. А з оксамиту гладкі форми або завивані турбани.

До цього багато прикрас із пір'я. М'які китиці з пер, цілі криси

з пір'ячка або й цілі пір'яні точки. Кольором підбирається все до плаща чи до туалети. Все ще пакує блакить у всіх відтінках. Але видно вже соковиту зелень і приємні цегляні відтінки.

ЩО З ПАХОЩАМИ?

Як уживати ті пляшечки, що нагромадились на туалетному столу? Тут туалетна або колонська вода, там купальна олива чи сіль, а тут знов справжня парфума. Коли це все уживати?

Колонська чи туалетна вода — це слабші пахощі. Вони відсвіжують і залишають легкий запах. Через домішку алькоголю й води вони не лишають плям. Ними натираємо руки чи накроплюємо білля. Розпилячем можна також освіжити сховки на вбрання. Добре також влити колонської води, коли полочемо білля в останній воді.

Купальну сіль вкидаємо до ванни ще заки впускаємо туди воду. Купальною оливою натираємо шкіру перед купіллям. Від цього вона набирає легкого і приємного запаху.

Колонську воду також розпилюємо в кімнаті, коли хочемо освіжити воздух. Робимо це звичайно перед гостиною, або тоді, коли ми знайшлися в закуреній кімнаті й її не можна скоро провітрити.

ПРИМХИ МОДИ

Головним акцентом моди в найближчому сезоні, передусім у Канаді, буде англійський стиль, особливо після візити княжни Маргарити. Креації одягів королівських креслярів Нормана Гартнела і Віктора Стібела, капелюхів Сімон Мірман і Клод Сан Сир, черевиків Едварда Раяна будуть широко популяризовані. Княжна любить у коротких вечірніх суконках із т. зв. „паперової тафти“ в кольорах молошно-фіолетної орхідеї, туркусу, синіх волошок. На балі в Генмінгем Клюбі в Лондоні у княжни була довга, без рамен сукня з чорної органди у білі цятки та з чорною, вельветовою кокардою з-заду.

Віра Ке.

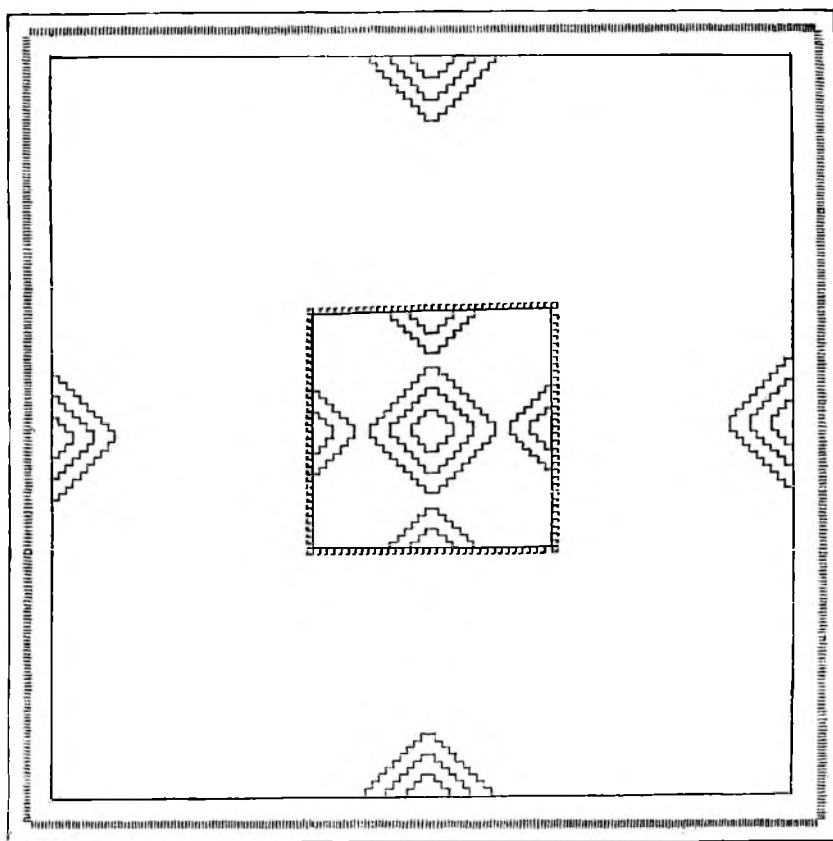
Два рази дає, хто скоро дає!

Вишивана скатерть

Осінь — це час розпочати більшу вишивку для нашої хати. А кожна українська господиня мріє про вишивану скатерть. Хочеться придбати таку для святочної нагоди.

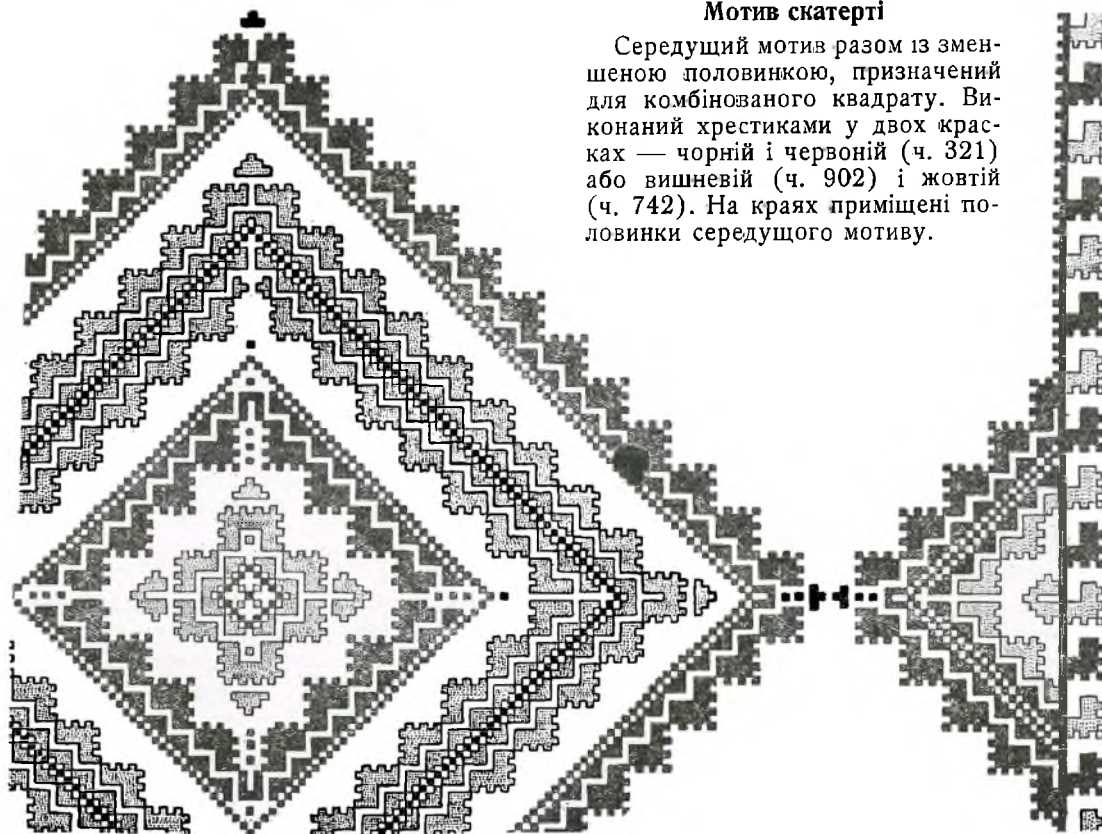
Матеріал — ірландське полотно. Край скатерті викінчений рубцем і мережкою „прутиком“. Вишивка розміщена на середині у формі комбінованого квадрата, а половинки середнього зору розміщені по краях.

Скатерть запроектована на квадратний стіл. Однак може применитись і для подовгуютого. Середній квадрат розтягаємо у прямокутник, а половинки при краях приміюємо двічі або тричі.

Мотив скатерті

Середній мотив разом із зменшеною половинкою, призначений для комбінованого квадрату. Виконаний хрестиками у двох кольорах — чорній і червоній (ч. 321) або вишневій (ч. 902) і жовтій (ч. 742). На краях приміщені половинки середнього мотиву.

Слив'янка

Потрібно:

- 1 ф. зрілих сливок
- ½ склянки сметани
- 1 ложечка муки

Помити сливки й виїняти кістки. Заливши водою, зварити їх. Коли хто хоче мати гладку масу, може перетерти через ситко. Окремо розколоти у сметані ложечку муки, заправити юшку і раз заварити. Подавати з грінками з булки.

Запіканка з мяса і капусти

Потрібно:

- 1 ф. волового мяса
- 1 головка капусти
- 2 ложки масла
- 1 цибуля
- 1 ложка тертої булки (сухариків)
- 1 яйце
- ½ склянки молока

М'ясо порізати на кусники й перепустити через м'ясорубку. Підсмажити ясно посічену цибулю і кинути на те м'ясо, щоб воно піджарилось. Дрібно посікти капусту, залити в ринці гарячою водою і поварити на слабому вогні 15 хвилин. Потім відцідити, додати піджарене м'ясо, ложку масла, терту булочку, розбите яйце і холодне молоко й добре вимішати. Приготувати ринку, вимашену маслом і висипану булочкою і виложити туди масу. Всунути до печі на пів години. Перед поданням залити помідоровою підливою і посипати січеним кропом.

Цю запіканку можна ладити з сирого або й вареного мяса.

Запіканка з паприкою

Потрібно на 6 осіб:

- 1½ ф. волового мяса
- 1½ ф. телятини
- 4 цибулі
- 3 ложки товщу
- 6 зелених паприк
- 4 помідори
- 2 зубці часнику
- 2 ложечки соли
- ½ ложечки перцю
- кілька галузок зеленої петрушки

Порізати м'ясо в кістку. Посікти дрібно цибулю, підсмажити ясно на товщі і кинути на те м'ясо. Жарити на середньому вогні, аж прирум'яниться. Посолити, а коли хто любить поперчити, долити кипячої води, накрити покришкою і душити на легкому вогні около півтори години, аж м'ясо стане м'яке. Під час того помити й почистити паприку і порізати на смужки. Також обібрати помідори й порізати на скибки. Посікти часник і петрушку. Розігріти піч на 375°. Вкинути городину до мяса, прикрити й запекти около 15 хвилин. Зняти покришку і запікати ще 15 хвилин. Подавати з картоплею.

Салатка з каляфіорів

Потрібно:

- 2 каляфіори середньої величини
- 1 склянка гостро засмаченого майонезу
- зелений кріп
- 1 помідор
- 1 тверде яйце

Почистити каляфіори й залити окропом. Посолити і поцукрувати і зварити так, щоб були ще злегка хрупкі. Прохолодити, розібрати на частинки і уложити на полумиску. Полити майонезом і посипати січеним кропом. Зверху прикрасити скибками яйця і помідора.

Коржик із сливками

Потрібно

- 4 склянки білої муки
- 1 склянка літнього молока
- 1 унція дріжджів
- 2 ложки масла
- 4 жовтка
- ½ горнятка цукру-мучки
- ½ ліски ванілії
- 2 ф. зрілих сливок
- трохи топленого масла

Розвести у літньому молоці дріжджі з ложечкою цукру й почекати аж підрустять. Тоді розчинити цим муку і залишити. Коли тісто почне підноситись, додати 2 ложки свіжого масла, цукор-мучку, жовтка і ванілію. Вимісити добре дерев'яною ложкою і лишити, щоб піросло. Підготувати бляху (лист), помасивши її добре топленим маслом, розтачати тісто на пів палець завгубшки і розтягнути його по блясі. Коли вже покрие бляху тонкою верствою, накласти зверху сливки, розрізані

по половині й без кісток. Поставити коржик у теплі й прикрити білим папером. Коли виросте, вставити на пів години до гарячої печі на 350°. Зараз по спеченні посипати ванілевим цукром.

ДЛЯ НАШИХ НАЙМЕНШИХ!

Так трудно їм догодити! Особливо важно заохотити їх до городини, її діти звичайно не їдять. А це ж необхідне для їх росту! Тому придумуємо різні страви, що все в новій і привабливій формі подавали б дітям городину.

Колочений гарбуз із яблуками

Потрібно:

- кусник гарбуза
- 2 яблука
- 1 ложка масла
- 1 ложка цукру
- дрібка соли

Обібрати гарбуз із шкірки і насіння, нарізати скибками, залити водою і варити під покришкою аж трохи змякне. Окремо обібрати яблука, порізати теж на скибки і варити разом, мішаючи. Коли вже зовсім м'яке, перетерти через ситко, додати цукру до смаку, свіжого масла і підогріти.

ЕЛЕКТРИЧНИЙ ПІДНОС (ТАЦА)

Американські господині стараються підшукати знаряддя, які допомагали б їм якнайлегше переводити гостини. Таким є тепер електричний піднос (hot tray). На ньому можна уложити готову або підварену їжу, яку зладжено перед гостиною. Прикрити накривкою вона поволі доходить у відповідній температурі. А коли приходять гості, господиня є готова їх прийняти.

Електричні підноси можна дістати в різній величині. Коштують від 6—50 дол., залежно від виконання. Поручити його можна особливо при малих гостинах (4—6 осіб).

Куховарські зшитки

ОВОЧІ й ГОРОДИНА

Упорядкувала Н. Костецька

Ціна зшитка 60 ц.

Замовлення приймає:

Ukrainian National Women's

League of America, Inc.

909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

Я козак

Ой устану я раненько,
Помолюся сам чемненько —
Подивіться усі, як!
Бо великий я козак!

Ой устану я раненько,
Сам помиюся швиденько,
Подивіться усі, як!
Бо великий я козак!

Ой устану я раненько,
Одягнуся сам скоренько,
Подивіться усі, як!
Бо великий я козак!

Ой устану я раненько,
Зачешуся сам гладенько,
Подивіться усі, як!
Бо великий я козак!

Ой устану я раненько,
Зім сніданок ще смачненько,
Подивіться усі, як!
Бо великий я козак!

А колись одного дня,
Сяду ранком на коня
І на Січ поїду так,
Бо великий я козак!

Л. Х.

Мурашки

На городі бавилися діти: Лідочка й Михайлик. Хлопчик робив фортецю на пісочку, а дівчинка виліплювала пиріжки, рогалики та інше тісто. На піску Михайлик побачив, як одна мурашка тягнула мертвого хробачка. Діти дивилися, як комашка давала собі раду з хробачком, що в десять разів був більший.

— Дивись Лідо, мурашка кинула хробачка. Певно, за тяжкий.

Хробачок скотився з піскового горбочка в ямку. Мурашка вернулася до нього, схопила своїми кліщиками (зубками) і знову почала тягнути тією ж дорогою, до своєї хатинки. Кілька разів хробачок падав у долинку, а терпелива й сильна мурашка витягала його

на горбочок. Вона хотіла вернутися до свого товариства з багатою добиччю.

— Діти! — кликала мама, скорше мити руки і до обіду!

— Мамочко, тут мурашка тягне великого хробака. Ходи сюди, подивися!

Мама підійшла, взяла патичок і допомогла мурашці перелізти через

Галченя-пілот

горбок, взяла дітей за руки і обіцяла розповісти їм про мурашок.

— Діти, знайте, що мурашки дуже розумні сотворіннячка. У них у хатинці порядок, чистота й послух. Хатинку роблять у землі, найраше під старим деревом. Кожна мурашка має свою роботу. Одні порядкують, другі доглядають малих діточок, інші мусять шукати і доставляти поживу. От одного з них ви бачили, як мучився з тим хробаком на піску!

— А чи мурашки кусаються? — Лілочка.

— Певно, що укусять того, хто їх зачіпає, або коли бороняться перед напасником. Наші мурашки для людини не є небезпечні. От в Африці, там є великі мурашки. Вони нападають не лише на малі звірятка, але й на великі. Були випадки, що загризли малпчок. Ці мурашки цілою громадою залазять у стайні, нападають на курок і кусають їх зі всіх боків. Курка борониться, але не дає ради. Мурашки загризають її на смерть. Ці мурашки нападають навіть на гадюк. Вони спочатку нападають на її голову й кусають очі. Коли гадина осліпне, тоді зідають її всю й зіставляють чистий кістяк.

— А на людей ті мурашки нападають? — питає Михайлик.

— Ні! Люди самі бояться тих мурашок і, як вони появляються на селі, то всі й старі й молоді втікають чим скорше. Люди не можуть з ними дати ради. Але наші мурашки є корисні комашки. Їх не треба боятися.

Мурашки живляться переважно різними комахами. Вони особливо люблять різних гусениць. Всі гусениці є шкідниками садів, городів, поля, хати (гусенички молів нищать одіж) і т. д. Поїдаючи гусениць, мурашки приносять людям велику користь. Мурашок можна назвати ще й санітарами. Вони поїдають мертвих звірят, які занечисують повітря. Як знайдуть забиту мишку, то обгризуть її так, що лишиться лиш чистий кістяк.

Діти подякували мамусі за оповіданнячко й побігли далі гратися на пісочок.

Л. Бачинський

**ВСТУПАЙТЕ
В ЧЛЕНКИ-ПРИХИЛЬНИЦІ
СФУЖО!**

Ще весною Тарасик знайшов у себе, в садку галченя, що випало з гнізда. Дідусь навчив Тарасика годувати та доглядати бідне пташеня. До середини літа з нього виросла велика, кумедна галка. Вона так звикла до людей, а особливо до свого маленького господаря Тараса, що ніоднієї хвилини не хотіла бути сама. А коли випадково залишалась у хаті без Тарасика, то починала жалісно голосно кричати, поки хтонебудь не відчинив їй дверей або вікна й вона тоді зараз же вилітала, наздоганяла хлопчика, сідала йому на плече й поглядала на всіх навколо гордо й задоволено. Це не завжди було зручно для Тарасика, бо він іноді хотів побігати з другими дітьми та погратись в різні цікаві гри, а галченя йому заваджало.

Так сталося одного разу, коли Тарасик зробив із тоненьких дощечок та паперу великого змія. Змій вийшов на славу. Тарасик його гарно розмалював, прикрасив червоними й зеленими кружечками й зірками, а сестричка Софійка зладила з кольорових шматочків довгий, чудовий хвіст.

Якраз того дня, коли закінчили змія, вівяв досить сильний вітер. Діти побігли на поле змія пускати. Але не встиг Тарасик ще причепити до нього довгої нитки, коли галченя, що сиділо в нього на плечі, злетіло вниз і дзьобнуло змія в те місце, де були наліплені червоні кружечки. Мабуть, воно подумало, що то черешні, а воно їх дуже любило.

Тарасик розгнівався на пташку, але нічого робити, мусів заліпити дірочку, що її зробило галченя. Коли нарешті закінчив роботу, Тарасик врочисто гукнув до інших дітей:

— Ну, тепер, чекайте, зараз наш змія полетить!..

Але й тепер не вдалось йому пускати змія, бо... що ви думали? Галченя, що стрибало навколо, зачепилось ніжною за нитку, та потягнуло його за собою по траві. Змій зашелестів, галченя налякалось, звилося вгору, а за ним полетів і змія.

Діти завмерли з несподівки.

Вони тільки слідкували очима за польотом птаха, що тягнув змія за собою. Нарешті Тарасик опам'ятався й заплакав.

— Пропав мій змія! У-у-у, ти погане галченя!

Вийшов на той час дідусь у поле й почув Тарасиків плач.

— Гей, що там у тебе сталося? Чого плачеш?

Замість відповіді Тарас тільки показав дідусеві па небо.

— А-а, це твій змія! Та ще й не сам летить, а з галченням! Ну, то чого ж ти плачеш? Ти ж маєш тепер пілота, в твій змія тепер не змія, а літак, — засміявся дід. —

— Не плач, вонож далеко не полетить, хай тільки вітер вщухне, воно повернеться до тебе й змія притягне назад!

І справді незабаром галченя втомилось, спустилося на землю й застрибало по полю до Тарасика. А хлопчик уже спішив до нього, щоб розплутати нитку, що міцно обкрутилась коло ніжки його лубої пташки.

Тарасик вже не сердився на галченя, обережно зняв нитку, забрав змія, який, на щастя, не порвався та побіг із своїм вихованцем на плечі додому.

— Мамо, знаєте, як я тепер буду звати наше галченя? Це вже не галченя, а пілот! І Тарасик розповів мамі пригоду зі змієм.

Цілу зиму після того прожив „пілот“ у Тарасика і тільки на весну став частіше відлітати до своїх приятелів-галок. Аж поки одного разу таки не повернувся. Видно краще йому було з ними. А може він знайшов там свого тата й маму та своїх братіків і сестричок? Хто його знає!

Довго не міг Тарасик забути свого „пілота“ та згадував пригоду галченятя зі змієм.

Ніна Наркевич

Срібна Зірка

**Збірник віршиків і оповідань
Упорядкувала Марія Юркевич
Відбитка з „Н. Ж.“**

ЦІНА 50 Ц.

Замовляти в Централі СУА

Дня 3. серпня прибули до Централі членки нашої **Контрольної Комісії**, щоб перевести перевірку діловодства. Пп. Катерина Кузьма, Петронеля Пецюх і Марія Бабяк працювали цілий день. Переглянувши книги за I. піврік 1958 вони зложили звіт із контролю для Річних Зборів Головної Управи.

* * *

Дня 30. і 31. серпня відбулись у Централі С.У.А. **річні збори Гол. Управи**. Уряднички зложили звіт із дотеперішньої праці та обговорили підготовку до XII. Конвенції. Точніший звіт із перебігу річних зборів подамо в черговому числі.

* * *

Дня 27. і 28. вересня відбудуться у Філадельфії **VI. Загальні Збори ЗУАДКомітету**. Пригадуємо це Відділам С.У.А. і прохаємо зголосити своїх делегаток. Треба, щоб зорганізоване жіноцтво брало живу участь у праці цієї центральної установи.

* * *

Вже розпочалась підготовка до **Окружних З'їздів**. Окружні Ради вибрали комісії для поодиноких ділянок праці. Центральне місце між ними займає **комісія організаційна**, яка повинна видвинути проекти на XII. Конвенцію.

* * *

Кожен Відділ дістав уже **цеголки Дому С.У.А.** На перших сходинках Відділу треба знов почати їх розпродаж. Пробуйте розпродувати їх також між не-членами С.У.А! Час Конвенції вже недалекий. А на XII. Конвенції ми повинні спалити моргеж Дому С.У.А, щоб відтяжати його від коштовного довгу.

* * *

Уложіть на перших сходинках **плян праці!** Це допоможе Вам зясувати собі добре свої завдання аж до найближчих річних зборів. І притягне до співпраці більше членок!

ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА

Від 1. липня до 15. серпня 1958:
Річна вкладка
і Організаційний Фонд:

Від. 30 Клівленд	20.00	5.00
36 Шикаго	20.00	5.00

Фонд Централі:

Від. 18 Джемейка	19.00
23 Дітройт	30.00
30 Клівленд	50.00
36 Шикаго	37.00

Вкладка до СФУЖО:

Від. 18 Джемейка	2.85
23 Дітройт	4.50
30 Клівленд	7.50
36 Шикаго	5.25

Фонд Резервовий:

Від. 30 Клівленд	10.00
36 Шикаго	10.00
64 Нью Йорк	10.00

Фонд Конвенційний:

Від. 30 Клівленд	5.00
36 Шикаго	5.00
64 Нью Йорк	10.00

Дім С.У.А.:

Д а т к и :

Від. 36 Шикаго	5.00
38 Ленсінг	5.00

Ц е г о л к и :

Від. 8 Бронкс	15.00
„ 18 Джемейка	18.00
Дора Хариш, Балтимор	1.00
М. Луцишин, Балтимор	1.00
М. Хархаліс, Балтимор	1.00

Фонд „500“:

Від. 36 Шикаго	5.00
----------------	------

Фонд „Мати й Дитина“:

Від. 20 Філадельфія	42.00
36 Шикаго	15.00

47 Рочестер	72.00
57 Ютика	15.00
63 Дітройт	44.00
„ 64 Нью Йорк	150.00
Обеднання Українців у Вашингтоні	100.00
Стефанія Лісікевич, Варрен	3.00
Анастасія Кочан, Джоліет	2.00

Пресовий Фонд Н. Ж.:

Від. 8 Бронкс	10.00
30 Клівленд (День Батька)	10.00
36 Шикаго	5.00
38 Ленсінг, замість квітів на могилу бл. п. В. Лотоцького	5.00
Мих. Слободюк, Глен Брук	20.00
Анна Денніс, Міннеаполіс	5.00
Марія Крамарчук, Рочестер	4.00
Я. Климовський, Філадельфія	3.00
О. Муссаковська, Ірвінгтон	2.00
Анна Кізіма, Нью Йорк	2.00
Ст. Цимбаліст, Дітройт	2.00
Нелі Ковалишин, Нептун	2.00
Марія Ільницька, Шикаго	2.00
Олена Блавацька, Філад.	2.00
Стефанія Лісікевич, Варрен	2.00
М. Макарушка, Еванс	2.00
А. Карас, Даемонд	1.00
Ю. Вертипорох, Ньюарк	1.00
Т. Стельмах, Оак Парк	1.00
Вол. Брикович, Філад.	1.00
Марія Гриневич, Шикаго	1.00
Іванна Смеречинська, Торонто	1.00
П. Витвицький, Нью Гейвен	1.00
Анна Ейна, Рочестер	1.00
Люба Луцька, Торонто	1.00

З подякою,

А. Кульчицька, фін. секр.
Анна Сивуляк, касієрка.

НА ЦІЛІ С.У.А. БРОНКС, Н. Й.

Членки 8 Відділу С.У.А, які закупили по 1 цеголці: Пп. Є. Хомів, М. Гілета, Є. Корпало, С. Штига, М. Бобецька, К. Москалик, М. Копчак, К. Влох, А. Свенсон, М. Рігель, Д. Дуда, Е. Путяк, М. Собол, М. Форгач, А. Когутанець, разом 15 цеголок, по 1 дол. Шире Спасибі!

Вже вийшло з друку:

Ірина Павликовська
НА ГРОМАДСЬКИЙ ШЛЯХ
Нарис історії жіночого руху
Багато ілюстрована книжка.
Ціна 1 дол.
замовляти в Централі С.У.А.

У підготові до Окружного Зізду

ДІТРОЙТ, МИШ.

Окружна Рада СУА приступила до підготовки до Окр. Зізду. Дня 28. червня відбулась нарада, на якій обговорено подрібно цілий плян. Дату Окр. Зізду устійнено остаточно на день 26. жовтня, з огляду на заповіджений приїзд голови Централі п-ні Олени Лотоцької. Тема Зізду — підготовка до Конвенції. Предсідницею Зізду — містоголовою Централі п-ні Павлина Будзол. Головою комісії Екзекутивної Секретарки вибрано п-ню О. Шустер (37), комісії правильника Окр. Ради (статутної) п-ню К. Хомяк (26), комісії приєднання членства (організаційної), п-ні А. Вокер (37), комісії внутрішніх справ п-ні Дарія Бойчук (63). По звіті комісій запланована дискусія, яку вестиме п-ні О. Климишин (63).

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Окружна Рада СУА відбула в тій справі своє останнє засідання з кінцем червня. Дату Окр. Зізду устійнено на 19. жовтня, а темою буде, окрім підготовки до Конвенції, також обговорення статуту Окр. Ради. Треба скріпити серед членства зрозуміння для завдань і проблем Окр. Ради.

Створення комісій доручено референткам. І так орг. комісію покличе до життя п-ні І. Кашубинська, а виховну комісію п-ні М. Головей. З початком вересня починають вони працювати.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Спільний пікнік у Черчу

Окружна Рада СУА та 11 Відділ у Трентоні упрягнували спільний пікнік у Черчу в неділю 27. липня. Перед тим відбули нараду, в якій устійнили речинець та поділились працею. Радіо не віщувало доброї погоди. Все ж таки автобус, що виїжджав із Філадельфії, зібрав членок майже з усіх Відділів СУА.

У Черчу вже було все підготоване, як слід. 11 Відділ подбав про музику (апарат Гай Файделіті) і

бару, а Окр. Рада привезла вареники й голубці. І хоч зараз по полудні став накрапати дощ, проте до павільону все прибувало людей. З'явилися і членки поблизьких Відділів — Елизабет (24), Ньюарк (28) і Нью Бронсвик (65). Найбільше раділи всі тим, що прибула голова Централі СУА п-ні Олена Лотоцька, яку повітали по приїзді з Європи. Радісно зустріли також гостю з Канади, п-ню Ірину Павликовську, фін. референтку СФУ-ЖО. На милій гутірці, при звуках музики, зійшов час.

І не чулись присутні, коли треба було повертатись до дому. Правда, небо не розпогодилось і через те не можна було розглянутись у Черчу, як слід. Але всі Союзянки зустрілись і провели разом недільне пополудне. А це ж була головна ціль пікніку! Щоб під час літньої перерви не переривався зв'язок.

У підготову пікніку Окр. Рада й 11 Відділ із Трентону вложили багато праці. У Філадельфії допомагали невтомній п-ні Анні Сивуляк, голові Окр. Ради — пп. Пелагія Малиновська, Євгенія Задорожна, Марія Кочерган, Михайлина Чайковська, Ірина Петрівська.

А в Трентоні співпрацювали з п-нею Іриною Бованко — пп. Людмила Сердюк, Євгенія Онищук, Софія Васильків, Романа Мицик, Василина Микитин і Ольга Джаман.

Присутня

БРОНКС, Н. Й.

Піврічні збори Відділу

Дня 6. червня голова Відділу п-ні Є. Хомів відкрила збори з гарною участю членок молитвою. Уряднички зложили звіти з 6-місячної праці. Діяльність Відділу невелика, але дуже цінна. Потім прочитано обіжчик із Централі. Щоб полагодити найважливіші точки ще перед вакаціями п-ні голова зreferувала їх. Це були:

1. Цеголки Дому СУА. П-ні Хомів розказала членкам про новий почин, що допоможе сплатити моргедж Дому СУА і показала надіслані цеголки. Її пропозицію піддержала секретарка п-ні Корпало

і членки закупили цеголки. Список їх подаємо на іншому місці. Розпродано їх за 15 дол. а решту залишено на пізніше.

2. П-ні голова спитала членок, чи бажають вони заперестати працю під час вакацій чи може хочуть продовжувати наші сходини. Всі одногосно ухвалили сходитись також у літі на товариські зустрічі з бінгом у хаті п-ні Олени Вус. Це збере членок і в літніх місяцях і дозволить на деяку активність. А не сміємо тратити часу, бо він дорогий!

3. П-ні голова зreferувала запит Централі, чи 8 Відділ хотів би прийняти імя якоїсь визначної української жінки, як своєї патронки. Членки висказались — одна за імям Н. Кобринської, а другі за імям О. Кислевської. Справи не вирішено й найкраще буде, коли його призначить Централя.

4. Ухвалено взяти участь у Міжнарод. Жін. Виставці в Нью Йорку.

Голова закрила піврічні збори молитвою і всі членки розійшлись веселі додому. Незабаром зйдемося знов!

Вакаційне бінго

Дня 28. червня зійшлися членки і гості у домі п-ні Олени Вус. Спершу на подвір'ї п-ні Вус висвітлено фільм, що його пояснювала п-ні Єва Хомів. Присутні побачили картини з церкви і Дня Льюяльності.

Потім п-ні голова відкрила першу вакаційну зустріч. Привітала всіх і побажала веселой забави, а господиня дому п-ні Вус попрохала гостей до стола з бінгом. Тут стояла машинка, що дала всім приємні хвилини, багато сміху й вигравів. Гості виграли дуже гарні речі. Потім п-ні О. Вус запросила гостей до столів, що були прикрашені квітами з її городу. Аж любо було глянути на те все! Окрім того пишались там усякі перекуски і яблучний пай домашньої роботи. Спозживши перекуску подякували ми нашій містоголові, що натрудилась коло того прийняття.

По гарній забаві прийшла збірка, з якої призначено 10 дол. на прес. фонд Н. Ж. Вкінці п-ні Єва Хомів подякувала всім присутнім за участь та побажала якнайскорше зійтись знов дружнім гуртом.

Єва Хомів, голова

Єва Корпало, секретарка

БРУКЛИН, Н. Й.

Подружній ювілей

Дня 25. травня відбувся в нас щасливий, бо золотий подружній ювілей п-ва Ксені і Петра Диких. Господь Бог поблагословив їх дожити цієї хвилини, виховавши 3-х синів і 2 дочки для добра і слави свого народу.

З тієї нагоди діти влаштували святочний обід, на який запросили всю рідню, о. декана Андрушкова, багато приятелів та членок 21 Відділу СУА. Бо ювілятка є членкою від його заснування. Займала в уряді різні пости, була його головою, секретаркою, а тепер вже біля двадцять літ сповняє уряд касієрки. Сердечна жінка, доброї, тихої вдачі, багато напружувалась у Відділі і працює далі не тільки у ньому, але й у Сестрицтві при церкві, у Нар. Домі. Також і ювілят є довголітнім урядником при Церкві.

Управа 21 Відділу з радістю зложила свій довголітній урядничці і її чоловікові сердечні побажання. Це вперше членка Відділу дожила до такого свята. Під час обіду о. декан Андрушків змалював життя ювілярів у довшій промові та підкреслив їх заслуги у Бруклінській громаді. П-ні Катерина Баран, голова 21 Відділу зложила сердечні побажання від Відділу, як рівнож від себе і свого чоловіка. П-ні Анна Бодак, яка була 14 літ головою 21 Відділу, у своїй промові змалювала цілий ряд заслуг ювілятки, бо мала нагоду приглянутись її скромній, тихій, ширій праці, яку без нарікань виконує й до тепер.

Годиться згадати й про їх добрих дітей та внуків, що влаштували таку гарну гостину й старались забавляти всіх гостей.

Ще раз бажаємо ювілятам „многая літа!“

Анна Бодак

НЮАРК, Н. ДЖ.

Новосілля членки Відділу

Дня 12. липня Союзянки відвідали членку 28 Відділу п-ню Михайлину Слободюк, що перенеслася до Грін Брук, Н. Дж. Живе вона в гарній околиці, з великим городом коло хати. У сусідстві друга хата, в якій живе її дочка. Знов великий город, було куди хо-

дити, так що Союзянки з родинами відбули тут справжній пікнік.

П-ні Слободян вступила до Відділу в 1946 р. і займала від того часу різні пости в уряді, була також містоголовою. Щира й жертвенна, ніколи не відмовилась від якогонебудь громадського обов'язку. А тепер, коли п-во Слободюки перенеслись на нове господарство, годилось, щоб Союзянки її пошанували та принесли дарунк до нової хати. В імені присутніх членок та нашого Відділу я зложила побажання і вручила подарунок. Потім попрохала п-ню О. Муссаковську, щоб сказала кілька слів від новоприбулих членок, П-ні Муссаковська пригадала, що п-ні Слободюк все щиро вітала новоприбулих у Відділі і до сьогодні працює з ними в найкращій згоді.

Трапилось так, що саме того дня були імянини господаря, що зветься Петро. Цим ми дуже зраділи, бо це було не лиш наше, але й рідинне свято. Промовив п. Цяпка в честь п. Петра Слободюка, але не міг поминути заслуг п-ні Михайлини Слободюк. Пригадав, як то п-ні Слободюк допомагала тим, що приїхали з Європи. Прохав Господа Бога, щоб поблагословив її й цілу родину, щоб так далі у згоді й любові жили з нами ще багато, багато літ. Тоді всі присутні відспівали „многая літа“.

Потім п. Слободюк подякував гостям, що за них не забули, а п-ні Слободюк висловила своє вдоволення з того, що належить до 28 Відділу і хоч далеко живе, проте буде належати і навіть допоможе, що буде в її силі. Потім подякувала за подарунок і заявила, що є пильніші потреби й установи, що заслуговують на те і тому віддає його на прес. фонд Нашого Життя.

В імені присутніх я подякувала п-ні Слободюк та зложила ще раз привіт п-ву Слободюкам, їхній дочці й синові на новому мешканні. Дай Вам, Боже, з дітьми і внуками в щасті й здоров'ї прожити багато літ!

Анна Настюк,
голова 28 Відділу

Збірник для дітей
„СРІБНА ЗІРКА“
Коштує 50 ц.
Замовляти в Централі СУА

ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛ.

Літературний вечір Ганни Черінь

Помимо вакаційного часу, що звичайно є кризою для всякого роду імпрез, на нашому вечорі заля була заповнена. Можливо, що й причиною того була велика доза цікавості. Хотілось побачити саму поетесу, молоду і вродливу представницю жіночого роду. Яка б не була тут причина, вечір був надзвичайно вдалий. Поезія і проза Ганни Черінь, написана з гумором, а нераз і сатирою, влучно насвітлила низку проблем нашої дійсності.

Через цілу творчість Ганни Черінь червоною ниткою тягнеться журлива туга за далекою, втраченою, а так дорогою Батьківщиною, в парі з сильною вірою у волю, що гряде для неї. Віра не оперта на мріях, що „згинуть наші воріженьки“, а віра, яку виписують штиками і кровю її найкращі сини й дочки і яка принесе нам поворот в її вільні й незалежні простори.

Вечір відкрив голова Централі д-р Вусик, вітаючи теплими словами поетесу в нашій соняшній Каліфорнії, як і всіх присутніх. П-ні Оля Романюк привітала дорого гостю від управи і членів Відділу СУА, згадуючи коротко про її творчість.

Першу частину програми доповнили деклямації її віршів. П-на Оксана Романюк відчитала „ОК Америка“, а п-на Софія Березовська „Лист із дому“. Обі молоді декляматорки віддали поезії з чуттям і розумінням та виказали знання деклямаційної техніки. Потім п-ні Оля Романюк відчитала нарис „Люстро мого життя“.

Другу частину вечора заповнила сама Ганна Черінь, відчитуючи свої твори. Окрім прозових творів вона подала кілька віршів. У поетеси нижній голос і добра модуляція, так що зміст вповні дійшов до слухачів.

На закінчення вечора членки СУА влаштували чайок із майстерно приладженими солодощами власної роботи. Поплила дружня гутірка і завязалось ближче знайомство з поетесою, яка полонила присутніх не тільки своїми творами і своїм виглядом, але й непереможним чаром своєї особи.

Присутній

ПАССЕЙК, Н. ДЖ.

З діяльності 70 Відділу

Відділ СУА в Пассейку поруч відомих загальною нашій громаді імпрез, звернув увагу на таку нагоду, як „Свято Батька“, щоб внести свіжого подиху в громадське життя. Цю імпрезу подумано як родинне свято у формі гостини, щоб звеличати батька, як носія важкого тягару у родинному житті. Вияв вдячності висловлювали діточки мистецько - оформленою програмою, яку опрацювала Бивела з маленькими, (а було їх понад 20), культ.-освітня реф. Дарія Стефанів-Колатало. При цьому допомагала їй п-ні Олександра Порохняк, організуючи дитячу громадку.

Це перше родинне свято в пассейській громаді пройшло з помітним успіхом та обопільним зближенням поодиноких родин, чого нам так дуже потрібно. Цією малою імпрезою місцеве жіноцтво, зорганізоване в СУА, частково осягнуло ціль свого завдання — віддружувати громаду з її потрібних різного роду суспільних загострень.

Поки розпочався вакаційний сезон, Відділ попросив на свої піврічні сходини п. інж. Богдана Чайківського з доповіддю „Сучасний стан Лемків у Польщі“. Цікавий, мов живими картинами ілюстрований виклад зродив у присутніх бажання допомогти нашим бідним Лемкам. В результаті вислано вже кілька пачок, а слідуючі готуються до висилки.

Марія Стефанів

ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. ДЖ.

Основні збори Відділу

Дня 25. травня зійшлися у домі Нар. Дому українки з Джерзи Сіті. Збори відкрила в імені ініціативного комітету п-ні М. Білосор, покликаючи до президії зборів п-ню Катерину Пелешок, містоголову Централі на передсідницю, п-ню Могучу на заступницю, а п-ню Кравченюк на секретарку. П-ні Пелешок перейняла провід, почала нараду молитвою і привітала збори в імені Централі СУА. У своєму вступному слові вона вказала на гін до організова-

ного життя, що панує тепер у кожному суспільстві. Одиниця має малу вартість, якщо не є членом якоїсь групи. А українська жінка, що мусіла кинути рідну землю й шукати собі місця в чужому середовищі, тим більше відчуває потребу організованого життя. Вислідом цього бажання є ці основні збори. По цьому вступі вона передала слово відпоручниці Централі п-ні К. Гардецькій.

У заступстві орг. референтки п-ні Гардецька відчитала її реферат на тему „Чому я повинна стати членкою СУА?“ Пні Марія Біляк подала тут цінні думки, що зясовують шлях і вартість організації. Союз Українок Америки має різні ділянки праці і тому кожна жінка може підшукати собі відповідний вияв. Плекаючи звязки з американськими жіночими організаціями, СУА інформує їх про Україну й її культуру. У культ. освітній ділянці СУА випрацював свій тип імпрез від Свята Жінки-Героїні аж до малої товариської зустрічі. У ділянці суспільної опіки СУА поставив ряд навчальних станиць у Німеччині й піддержує їх грошовою допомогою. У ділянці виховній допомагає школам українознавства, переводить гуртки з матерями, організує театральні вистави для дітей ітд.

Дальше п-ні Гардецька обговорила статут СУА. Слідувала дискусія, в висліді якої збори висловили бажання заснувати Відділ СУА. Покликано до життя комісію-матку в такому складі: пп. Турко, Дзядів і Назар. У міжчасі дискусія розвивалась і заторкнула кілька болючих справ, а саме — збереження рідної мови у дітвори, справу зміни календаря і різних прикрих непорозумінь у нашому громадянстві. Видно, що це питання наболіло й наше жіноцтво хотіло б причинитись до розв'язки їх. Як п-ні Пелешок, так і пп. Білосор і Гардецька радили поступати тут якнайбільш обережно. Тільки спокійною поставою може Союз Українок вплинути на вирішення цих справ, а пошаною й толеранцією до почувань інших дати приклад доброї громадської поведінки.

Тепер комісія-матка предложила листу управи, яку не зараз прийнято. Одначе по довшому часі погодились увійти до управи такі

членки: п-ні М. Турко, голова, п-ні М. Білосор, містоголову, а пп. Бачинська, Демченко, Дмитрів, Грицак, Колодій, Кравченюк, Могуча, Назар, Яременко й Ярош — членки управи.

По виборі п-ні К. Пелешок передала дальше ведення зборів нововибраній голові. П-ні Турко подякувала за довіра і перевела дискусію на тему місячної вкладки, яку устійнено на 35 ц. Врешті п-ні голова закрила збори.

О. Кравченюк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Зїзд кол. учениць Рідної Школи

Багато тепер відбувається зїздів і зустрічей. Та недавно тому вперше відбувся жіночий зїзд, бо його перевели абсолютки дівочої гімназії у Станиславові. Зійшлося їх кілька десятків у Нар. Домі, враз із представниками учительського збору.

Зїзд започаткувала Служба Бога у церкві св. Юра, яку відправив о. протоігумен Когут та теплим словом згадав Станиславів і цю його школу. Потім у приміщенні 64 Відділу СУА відбулася святкова зустріч, якою проводив кол. директор школи д-р Михайло Соневіцький. Зясувавши у своїй промові історію нашого середнього шкільництва, він накреслив працю станиславівської школи. Потім викикуючи по черзі присутніх кол. учениць, вручив їм на пам'ятку зустрічі жетон проекту С. Гординського.

Свято завершив спільний обід, що відбувся в залі Нар. Дому. Проводила ним артистка Лідія Крушельницька, а промовляли д-р Антін Княжинський, пп. Оксана Луцька, інж. Ірина Шох, Марія Семенина, Мирослава Приймак і Лідія Сеньків. Всі вони описували працю й атмосферу далекої школи, що колись вливала зерна знання в молоді душі. Мабуть міцний був її дух, коли стільки здібних одиниць вилонилось із її нутра.

У цьому власне й змісл кожного зїзду, що він дає перегляд розпорошених сил та гуртує їх хоч на короткий мент в одне ціле. Цю ініціативу треба повітати й захопити й інші осередки до такого почину.

Крізь Торивці Життя

Везли нас до Іркутська 15 днів. Їхали з великими вигодами, вагоном II кл. по чотири сестри в купе, отже кожна мала цілу канапу. Обіди й вечері замовлялось телеграфічно на двірцях для всіх 40 осіб. Звичайно вибиралась для цього стація, де поїзд стояв 20-30 хвилини. Столи вже були накриті, крісла зарезервовані, навіть юшка вже розлита на тарілках.

Біда була тільки з нашою старшою сестрою. Вона вимагала, щоб ми виходили з вагону в поспіху, але не як „дика отара“, а „парами“ як інститутки. Не сміли голосно розмовляти, дивитись на мужчин і т. д. Ми відразу почули себе як інститутки під строгою опікою класної дами, яку треба обдурювати і водити за ніс і то тим більше, що вона дурніша. А наша старша сестра розумом не відзначалась!

На двірцях скрізь повно було старшин або військових урядовців. Побачивши цю процесію молодих, гарних дівчат і підстаркуватих жінок, що йшли парами, спустивши очі, вони підштовхували оди одного і посміхаючись, пускали всякі репліки і в наш бік і на адресу старшої сестри, що йшла на чолі.

У Челябінську один старшина на підпитку безцеремонно забрав крісло, на яке збиралась сісти старша сестра. Вона зараз же виголосила промову до присутніх на тему самовідречення сестер та невдячності тих, для яких сестри приносять добровільну офіру. Старшина не зворушився тим, а відповів, що коли сестра добровільно відреклась від усяких вигод, тоді вона повинна радіти, що він сидітиме, а вона стоятиме. Присутні старались не чути того, що говорилось або ніяково посміхались. А сестри тішились із комічного положення старшої сестри.

У тому ж Челябінську я перестудилась через наказ старшої сестри, вартуючи при речах на пероні двірця. На ранок у мене була висока гарячка. Коли ми наближались до чергової зупинки, я сказала сестрам, що не зможу йти на обід, а вони розпорядились, щоб мені його прислали до вагону. Та старша сестра стримала це. На її думку сестра не має права до такої „уваги“ до своєї особи і сама прийшла це мені заявити. Говорила при тому про „диявола-спокусителя, якому не слід піддаватись“. Якщо до того випадку я не вважала її за розумну, то після цієї лекції „моралі“, вона стала просто комічною фігурою не тільки в моїх, але і в очах інших сестер.

В Іркутську зголосились ми в розпорядження Головноуповаженого Червоного Хреста Дієвої Армії М. Кауфмана. На фронті був тимчасовий спокій і нас затримали в резерві сестер милосердя.

Примістили нас у домі багатого купця Второва. Перші дні з нами поводитись надзвичайно. Їжа й обслуга були виїняткові і ми лиш дивувались патріотизмові нашого господаря. Старша сестра навіть щодня

принесла йому просфору з часткою за його здоров'я. Але за яких 6-7 днів почало це псуватись, а далі наше існування там стало просто жалюгідним. Тоді все з'ясувалось і виявилось, що „патріотизм“ нашого господаря пояснювався простим розрахунком. Він мав кілька крамниць поза лінією фронту, а Червоний Хрест перепачковував йому санітарними потягами товар за те, що він приймав у себе сестер. Для нього це було корисно, бо перевозили йому товар майже безплатно і без ризику, а Червоному Хрестові теж було вигідно, бо сестри — живучи на всьому готовому, — не одержували належних їм від Червоного Хреста добових 2 рублів денно на харчування. Звичайно сестри не затримувались в Іркутську довше 3-5 днів і приїздили малими групами в 5-6 душ. Тепер же приїхало нас 40 осіб та й кінця нашого побуту в Іркутську не передбачувалось. Ясно, що панькатися з нами Второв не хотів.

На наш запит, чому нас так спішно вислали на фронт, Кауфман відповів, що це непорозуміння. Відповідь на те може нам дати хіба тільки Община, якій він виразно телеграфував: „Сестер не потребую“. А як я дізналася згодом, тут знов уже був обрахунок Общини, бо їй це зараховували в заслугу, що більше вона вислала на фронт сестер, не рахуючись із тим, чи вони там потрібні, чи ні! Довелося „героїням“, що їх так врочисто відправляли в Петербурзі й Москві, перейти на положення нікому непотрібних, обдурених у своїх сподіваннях прихлібниць Второва. Ми ж у більшості були інтелігентні дівчата, яким така роль не відповідала.

Нудьга від безробіття, беззмістовний ригор старшої сестри, відсутність книжки і якогонебудь заняття, робили життя просто нестерпним. Старша сестра вимагала, щоб о 7-мій вранці всі вже були одягнуті й ліжка застелені. Виходити в місто можна було лиш до 3 год., а потім кожна мала сидіти на своєму ліжку, не розуміючи за що Бог післав їй таку долю і мріючи, що вона мусить таки змінитись.

Щось по 4-ох тижнях такого сидіння терпець нам урвався. Ми рішили піти до Головноуповаженого на його приватне мешкання й домогались призначення на працю. Коли б він відмовився, тоді ми рішили сидіти в його мешканні, аж поки він не розпорядиться, або не відправить нас назад до Петрограду.

Старша сестра злякалась цього нашого почину. Вона плакала, благала нас не робити їй такого сорому, але ми вперлися. Не допомогло навіть те, що вона погодилась запросити нам „для розваги“ якогось знайомого старшину. Між іншим той „вечір із старшиною“ таки відбувся, але нічого більш ідіотичного уявити собі не можна. На прохання сестер я сіла за фортепіан, а напарфумований столичний хлистик обтанцював кожну сестру. Як він і се-

стри почували себе в тій ролі, я не знаю, а мені було смішно і соромно за нього і за них. Спричинниця цього безглуздя, старша сестра, сиділа тут же, пильнуючи весь час, щоб усе відбувалось як слід. І все було б гаразд, коли б не я, дорвавшись фортепіана, не відчула непереможного бажання заспівати. Під час перерви танців на велике здивування всіх я виконала арію Поліни з „Пікової Дами“ Чайковського. По закінченні пісні дехто з сестер розплакався, а старшина кинувся цілувати мені руки, а це переходило зовсім програму, яку намітила для нас старша сестра. Сестри прохали продовжувати концерт, але я пожалувала їй й припинила „скандал“, почавши знов грати до танців.

Та й та уступка старшої сестри не заспокоїла нас. Врешті нас двадцять душ пішло таки на помешкання Кауфмана. Як ми й сподівались, нам сказали там, що його немає вдома. Ми згідно з умовою, заявили, що почекаємо на нього і посідали в його прийомній. Сиділи ми довго. Нас чемно почали намовляти, щоб ми „зрозуміли положення“, потім уже менше чемно погрожували. А ми все сиділи.

Нарешті о год. 9 нам заявили, що Кауфман зараз вийде до нас. Грізно тремтіли білі кокарди під нашими підборіддями, коли ми нарешті побачили Головноуповаженого Червоного Хреста всього фронту, так грізно, що мусіли, на нашу думку, налякати пана Кауфмана. І таки налякали, бо він дав нам слово чести, що на ранок приśle нам наказ разом із призначенням. Уже пізно о год. 10 прийшли ми під ескортою кількох санітетів до дому, схвильовані осягнутою перемогою.

Наша втіха тривала недовго. Вранці прийшов наказ про перенесення до Володимирського монастиря, де містився шпиталь Червоного Хреста. Праці ми там не дістали, але умовини життя стали ще гірші, як були у купця Второва. Примістили нас у такій тісній кімнаті, що наші ліжка стояли поруч себе. Щоб добратись до свого ліжка, треба було перелізати через кілька інших, а розбиратись чи одягатись, треба було стоячи на ньому.

Мене брала розпука. Чи на те я поспішно виряджалась з дому, не зібравшись навіть як слід, щоб тепер сидіти, заложивши руки? Мала на фронті братів, сподівалась працювати в Харбіні, де звозили ранених, а сиділа якраз на півдорозі між Петербургом і Харбіном, очікуючи сама не знаю, чого. При кожній нагоді добивалась я призначення на працю, змарніла і зблідла з жури. Аж врешті один урядовець Червоного Хреста, товариш брата, із співчуття до мене повідомив мене нишком, що на третьому військовому санітарному потязі одна сестра занедужала на тиф. Якщо комендант погодиться прийняти мене в заступство, то він влаштує мені командировку на один рейс до Харбіна. Так воно й сталося. Правда, комендант не прийняв мене дуже ласкаво, а сестри просто дивилися чортом та по кількох днях я придбала кілька приятельок, а по закінченні рейсу, коли сестра К., яку я заступала, повернулась до праці, ніхто не хотів мого відкомандування в резерв. Із поїзду відправили іншу, а мене затигнули у штат персоналу. Там працювала я до 1. червня 1905 р.

II.

Кричать пімсти висаджені динамітом скелі і мовчки слухає їх скарги холодний Байкал. Величаво дивляться високі гори на довгі, різнобарвні потяги, що гадюками вються вдень і вночі, то на схід, то на захід, викидаючи густі хмари чорного диму та порушуючи гуркотінням колес їх віковичний спокій. Таємниче шепочуться високі кедри, намагаючись зрозуміти тайну, що ховається за стінами вагонів. Сердито бушує вітер, посилаючи на розвідку сніжинки, що обліпивши вікна, холонуть від жаху, або стікають сльозами зворушення по шибках вагонів! А дивуватися й зворушуватись було чого! Тисячі здорових, веселих людей їхало щодня на схід червоними теплушками і верталися згодом на захід пультмановськими зеленими вагонами, оплакуючи свої ампутовані руки та ноги. Відбували вони подорож на схід, вигукуючи дикі, несамовиті пісні під „гармошку“, а верталися каліками! В ім'я чого? — питала я себе і не знаходила відповіді. Милуючись красою природи, я мимоволі докоряла їй за спокій і байдужість до людського горя. А часу на такі міркування було досить. Від Іркутська до Харбіна їхали ми 12 днів, а я, як новоприбула, не мала ніякої іншої роботи, то й милувалася природою та придивлялась до оточення, в якому мала працювати.

Персонал потягу складався з команданта, 3-ох лікарів, антикаря, господаря і 12 сестер-жалібниць.

Командант був типовий старшина гвардії. Любив побавитись, любив покричати, але дбав про санітетів і я не чула на нього нарікань. Ми ж сестри мали в його особі завжди доброзичливого оборонця.

Старший лікар, поляк, був діаметральною протилежністю командантові. Ніколи ніхто не чув його підвищеного голосу, але ніхто його не любив і ніхто йому не довіряв. Він жив своїм замкненим світом. За всі 6 місяців моєї праці, я мала з ним одну лиш офіційну розмову, коли зголосилась до нього по приході на потяг. Він, зневажливо простягаючи мені інструкцію для сестер санітарних поїздів, сказав: — Прочитайте!

— Дуже дякую, — відповіла я — з приємністю познайомлюсь із моїми правами й обов'язками.

Добродій посміхнувся. — Прошу запам'ятати собі, сестро, раз на завжди, що сестра не має жодних прав, а тільки обов'язки — пояснив він мені, теж раз на завжди, бо на цьому наші розмови й закінчилися.

Були ще два молодші лікарі. Один із них, москвин, жив у своєму переділі, як пустельник, розмовляючи лиш із одною сестрою, в якій був безнадійно закоханий. Другий був жид, що в протилежності до москвина, приятелював з усіма і був дуже лівих поглядів.

Антикар, він же й фельшер, був типовим лікарським помішником, себто пів-інтелігентом. Писав вірші, грав на мандоліні, парфумувався солодким геліотропом і почувався, як Байронівський герой, якого ніхто не розуміє. З призириства до всього вищого від себе, а може взагалі до людства, тримався осторонь усіх, виявляючи свою увагу до сестер тільки в рідких випадках співпраці з ним в аптиці. Зрештою то був не злий хлопець, тільки мав подразнену амбіцію. Він був здається, єдиним, що не любив команданта, бо той колись вразив оцю його амбіцію.

Сестри були різного покрою. Шість-сім душ було таких, як я, воєнного часу. Решта з т. зв. „общинних“, себто жінок, для яких догляд за раненими був їх фахом, а ранені або хворі їх варстатом праці. Тому й до своїх обов'язків вони ставились досить рівнодушно у порівнянні з нами. Та вони були безумовно більш досвідчені, ніж ми, але ми той брак знання надолужували доброю волею й інтелігенцією.

По досвіду двох воєн у мене склалося переконання, що звання сестри-жалібниці вимагає особливого дару Божого. Треба вміти з першого погляду на дорученого тобі хворого або раненого інтуїтивно відчувати його психіку і добути його довіря і симпатію. Треба, щоб хворий почав вірити сестрі, як дитина вірить матері, щоб він був переконаний, що краще від неї ніхто йому не зробить і не бажає.

Саме тому сестри воєнного часу нероздобували перевагу, не зважаючи на їх слабше фахове знання. Памятаю, як у нас, в операційному вагоні працювала общинна сестра дуже добра, бо всі лікарі її хвалили. У мене був хворий із болючою раною. Кожного разу, коли йому робили перев'язку, він прохав мене зробити йому її і не давати сестрі. — У тебе рука легша, а та як оглоблю в тин лізе — а це ж рана, просив він. І ясно, що я так само робила йому боляче і певне не вміла так як хірургічна сестра вставити йому турунду та він все ж був переконаний, що в мене „рука легша“.

Напевне мало значення те, що ми, сестри воєнного часу, ішли на цю працю добровільно й тимчасово. Кожна з нас була свідомою, що згодом повернеться додому і зажиє знову давнім життям. Общинні ж сестри були в іншому положенні. Відірвані від своєї сім'ї, вони нерозносили невгоди воєнної служби. До того всі її подробиці були для них давно і добре знані й вони виконували їх, як скучний щоденний обов'язок.

Не можна закидати общинним сестрам того, чим відзначалась на жаль велика кількість жінок в „уніформах сестер“, що приїздили на фронт по протекції, в погоні за враженнями та любовними пригодами. Навпаки, общинні сестри були більш солідні від тієї категорії сестер-жалібниць. Але була в них певна байдужість до свого завдання, яке ми, сестри воєнного часу, ідеалізували. Тому постав між общинними сестрами й нами певний, хоч і не дуже сильний антагонізм.

Ранених теж можна було поділити на різні категорії. Перше на тяжко і легко ранених, і на старшин і простих вояків. Тяжко ранений інтелігент, звичайно переносив страждання з подивугідною стійкістю. Однак почуття залежності від жінки та її послуг нелегко було йому зносити, особливо коли він із мови чи поведінки догадався, що сестра воєнного часу. Тяжко ранені старшини часто вимагали, щоб їм приділено общинних сестер, від яких легше було їм приймати різні послуги. Збагнувши це, я намагалась

при допомозі офіційних взаємин перебороти в них почуття ніяковості і це мені звичайно вдавалось.

Легко ранені старшини — це були неприємні хзори. Звичайно в них було перебільшене уявлення про своє захворювання і тому їх вимогам не було кінця. Вони нехтували общинними сестрами і воліли сестер, із якими можна було побалакати або позалицятись. Тому поважніші сестри уникали їх або неохоче йшли до старшинських вагонів, де треба було бути завжди на сторожі. І біда була сестрі, яка не вміла заїмпонувати їм своїм авторитетом або спокоем. Ранені в таких випадках перекидались відразу у школярів, що хочуть дошкулити своїй учительці.

Тяжко ранені вояки дуже прив'язувались до сестри. Вони не відпускали її від себе і чіплялись її, як дитина матері. До лікаря, або як його називали „ваше благородіє“, у них було насторожене відношення, як до кожного начальства. А сестра, що їх миє, годую, бандажує — це була для них рідна істота. Від її уваги та доброго серця залежало, щоб йому нічого не бракувало, а з огляду на те, що в кожній жінці живе приспаний інстинкт материнства, то й вона відплачувала співчуттям до цих покалічених людей.

Легко ранені вояки були нерозворушливі своїм відношенням до болю і до сестер. Памятаю, як я забула зміряти температуру одному, раненому в пальці воякові і одверто призналась у цьому лікарю. Та мій хворий так запевняв лікаря, що я таки міряла, а що гарячки не було й тому я цього не записала, що я вже сама почала

вірити цій байці. А по закінченні візиту ранений покликав мене і заявив із докором:

— Що ж ти гадаєш, ягідко, що ми сорому не маємо? Цілий день клопочешся коло нас, що ж дивного забути? Йому добре наказувати, а як це все виконати?

— А чого ж би я брехала? Лікар, бачиш сам, не повісив мене! — засміялась я у відповідь.

— А міг всеж насварити, — заявив вояк. — То ж начальство, а ми ніколи не видамо тебе!

І хоч це був незамітний інцидент, проте він яскраво довів мені, що вояки вважали сестру своєю, рівноправною з ними. „Всипати“ сестру, особливо переконавшись у її доброзичливості, поскаржитись лікарю або навіть товаришеві рахувалось за щось негідне й нетовариське.

Щоб зрозуміти різницю наставлення до сестер вояків і старшин, наведу таку картину. Маючи нічну варту я зобов'язана у певних відступах часу переходити через вагони. Заходжу до вагону, де лежало кілька вояків із ампутованими ногами і застаю всіх за веселою грою в карти.

— А це що таке? — кажу, вдаючи сердиту. — Дев'ята година, спати час, а вони в дурня грають? Геть мені до ліжок!

— Не кричи, сестро, чекай, ось він зараз десятний раз дурнем залишиться, сказав один, а другий

Авторка спогадів зі часу свого побуту у Харбіні в 1905 р.

закінчив весело: — Почекай, доки розберемо свої ноги, бачиш, нас чотири душі і чотири ноги. Не переплутай, кому яка належиться, — і пострибав до свого ліжка.

Поклавши їх і побажавши „добраніч“, іду далі до старшинського вагону і застаю всіх за газардовою грою в „шмен де фер“.

— Ласкаво прошу розійтись, — кажу. — Вже по вечері.

— Гарзд, гарзд, — відповідають, але не рухаються з місця.

— Я відповідаю за порядок у вагонах, — продовжую знов по хвилині. Гра в карти заборонена в поїзді.

Мовчанка! Гра продовжується.

— Панове, дуже прошу розійтись, — сказала я з притиском.

— А це що за вигадки? Я ранений, не можу спати, а сестра, замість того, щоб розважити мене, посилає мене до ліжка, --- починає один хлопчисько, що був зовсім здоровий і їхав до дому на відпустку.

— Пробачте, але ще раз прошу вас розійтись. Коли командант довідається про нічну гру, то я, як вартова, відповідатиму!

— Пришліть його до нас, вашого команданта! Ми з ним самі побалакаємо! Ми на фронті, а не в кадетському корпусі! Йдіть, сестро, і дайте нам спокій!

Я вийшла продовжувати обхід потягу. Коли повернулась, гра продовжувалась, хоч частина гравців відпала. Мовчки минаю гравців.

— Сестро, — почула я з одного ліжка, — дозвольте запропонувати вам цигарку. — Дякую і відмовляюся. — Ну, то може вина? — Дякую, теж не вживаю, кажу, наміряючись до дверей. — Стривайте, сестро, посидьте з нами! — Не можу, не маю часу, я ж вартую! — Що ж це за порядки? — зривається той же хлопчисько. — Ми ранені, вимагаємо догляду, а вам, сестро, бракує для нас часу! Мені болить горло, прошу зміряти мені гарячку і покласти обклад! — Зараз пришлю вам санітета з термометром, відповідаю і рішуче прямую до дверей. — Ні, крикнув хлопчисько, заступаючи мені дорогу. — Або ви самі залишитеся тут, або я завтра внесу на вас офіційну скаргу командантові! Це розізлило мене і я, дивлячись йому просто в вічі, сказала:

— Прошу дуже. Мое прізвище таке й таке.

— Пане поручнику, --- почула я спокійний голос команданта — прошу дати сестрі спокій. — Він узійшов перед хвилиною до вагону і чув частину моєї суперечки з хлопцем. — Ідіть, сестро, до праці, я сам розпитаю панів старшин, чим вони незадоволені. Повторяти цього мені не було потрібно і я вилетіла кулею з „лицарського“ вагону.

Офіційно мали ми вісім годин праці, від 8—12 год. і від 4 по полудні до 8-ої вечора. Але ті, хто мав добрі зуби і дурне сумління, хапливо зїдав обід та бг знов до своїх „хворих“. Читали їм книжки, часом писали листи додому, розмовляли, гуляли, грали з „короля“, шахи і т. д. Найтрудніша була праця нічної сестри. В день її обовязки зводились до мінімуму, але ночі давалися в знаки. Поїзд був довгий і вона цілу ніч мусіла ходити від першого вагону до останнього й назад.

Нечутно пересувається біла постать: того прикриє, другого напоїть, третього перебандажує, четвертого заговорить у довгу, безсонну ніч. Скільки гірких сповідей довелось мені вислухати в такі ночі, скільки зазнати радості, коли увагою і теплим словом облегшиш чужий біль, потішиш, вколишеш страждання! З яким чистим сумлінням простягаєш було по такій варті змучені ноги і засипляєш мертвецьким сном!

Ідеш було позолі поміж тими бездоленими; в вагоні тепло, затишно, блимає притемнене світло, у кутку куняє санітет і раптом чуєш: — Сестро!

— Що тобі? Чому не спиш?

— Думки обсіли, не спиться!

— А ти звідкіля родом? Та й починається оповідання про рідне село або місто, про старих батьків і рідню.

— Чекай, брате, я зараз обійду вагони і прийду знов до тебе побалакати! А повернувшись за пів години, застаєш його, як спокійно спить, заколисаний теплими, родинними спогадами.

— Сестро, чую в іншому вагоні, я хотів спитати тебе, чи я добре відповів жінці? Капосна баба написала мені — „доки ти живеш, я тебе почекаю, а як тебе убють, чи можна буде за сусіду Івана замій піти“?

— Ну, а що ж ти на це? — питаюсь, ховаючи усмішку.

— Та що ж, попросив землячка написати, що мене вбито!

— Що ж ти наробив, кажу йому, приїдеш додому, а вона вже з другим повінчалась?

— А якже! Не наживеться зі своїм Іваном! Я хоч і каліка, лютував він все більше, нервуючись кожним словом, — а на неї моєї сили ще стане! Всі ребра перерахую проклятій відмі!

— Тихо, тихо, не лютуй так! Твоя жінка добра, навіть по твоїй смерті не хоче вийти з-під твоєї волі.

— Що, ти хіба жартуєш, сестро?

— Та де там! Мені шкода її. Деж пак! Обдурих бідну жінку, а ще тепер бити збирається. Вона ж тебе, як рідного тата питала — брешу я без переконання, почувуючи, що для цієї брехні він і затримав мене, і що ця свята брехня найбільше тішить його.

— Може ти і правду говориш. — А згодом каже: — Бач, сестро, вона молода і гарна, сиротою була, взяв її без нічого. Двох діточок привела мені, як квіточки — продовжував він уже щасливим, добрячим тоном. — Дуже тобі дякую, сестро, — каже він згодом, уможуючись на сон, а я йду далі, посміхаючись на думку, що ребрам дурної, надто широкої жінки не загрожують уже п'ястуки ображеного чоловіка.

У сепаратці старшинського вагону конає молодий хлопець. Веземо його лиш тому, що висловив бажання вмерти вдома, але чи довеземо? Стою хвилинку на площадці вагону, щоб опанувати лице. Знаю, що не спить і допитливо подивиться мені у вічі. Мушу виглядати спокійно й бадьоро.

— Я дуже пітню, сестро, сили втікають, --- шепоче. — Ще б пак! Тут така духота, — брешу я. — А ви сьогодні рішуче краще виглядаєте. За день-два будемо в Іркутську, а там где вас мати!

(Продовження буде)

ВІСТІ З ФОНДУ „МАТИ Й ДИТИНА“

У продовженні звітів за шк. рік 1956/57 подаємо перегляд праці шкіл українознавства:

Школи

Мюнхен-Людвігсфельд

Школа існує від 1953 р. Зорганізувала її делегатура ОУЖ у Людвігсфельді. Патронат над нею мав Комітет „Просвіти“ в Лорейні, а від весни 1955-64 Відділ СУА в Нью Йорку.

На початку шк. року було 50 дітей, вкінці року залишилось 32 дітей. Частина дітей емігрувала до ЗДА й Канади.

Діти поділені на 4 групи. Навчання відбувалось раз на тиждень по 2 год. для кожної групи.

Згідно зі звітом навчання у школі провадили вчителі Іван Керестіль, Казимир Тріска і Анна Курилло. Найбільшою перешкодою в роботі був брак часу, що не дозволяв розгорнути праці з дітьми так, як треба. Особливо відчувалось це в ділянці історії й географії України. Можливо, що й із тієї причини не було навчання співу, а це дуже важливий чинник національного виховання. Добре враження робить те, що не надто багато імпрез і всі вони доступні дитячому розумінню й заінтересованню. Це — свято св. Миколая, Ялинка, свято Т. Шевченка, День Матері і дитяча забава. Це дало можливість учителям не пристосовувати навчальної роботи до імпрез, як це на жаль роблять в інших школах українознавства. Навпаки — імпрези складались із матеріалу, проробленого в процесі педагогічної роботи за певним навчальним планом.

Вчителі поділились працею в такий спосіб, що п. Тріска провадив 1. і 2. групу цілий шк. рік. У 3. і 4. групі п-ні Курило вчила укр. мови впродовж 1. півроку, а п. Керестіль історії і географії України. У 2. півроці п. Керестіль провадив сам обі старші групи.

При школі є бібліотека. Книжки надіслав Батьківський Комітет при школі українознавства у Дітройті, а річник „Веселки“ надіслали з патронату. У цілому є 46 книжок та 2 річники „Веселки“. З бібліотеки користало 20 дітей, отже приблизно половина учнів. Бібліотекарем був п. Іван Керестіль.

Розенгайм

Школу засновано у квітні 1955. Зорганізувало її Центр. Пред-во Українців у Німеччині. Школою опікується 64 Відділ у Нью Йорку, а від недавна також 57 Відділ СУА в Ютиці.

На початку шк. року записалось 17 дітей, а при кінці було 13 дітей. Частина дітей виїжджала до ЗДА.

Діти були поділені на 2 групи. Навчання відбувалось раз на тиждень (в суботу) по 1 год. у кожній групі. В 1. групі (вчителька Марія Лисович) провадилось навчання грамоти за букварем, вивчення віршів і пісень. У 2. групі (вчителька Надія Стрипко) окрім того познайомлено дітей із доступними для їх розвитку творами Т. Шевченка, І. Франка і Л. Українки та їх життєписом. Навчання релігії провадив о. Хировський.

Школа відбула цілий ряд імпрез, а саме — свято Листопада, св. Миколая, Ялинка, свято Т. Шевченка, Л. Українки, І. Франка, свячене та Свято Матері. На Різдво діти ходили з колядою. Весною відбулось кілька прогулок в околицях Розенгайма.

При школі є невелика бібліотека, яку подарували оба Відділи СУА, що є патронами школи. Кількості книжок не зазначено. З бібліотеки користало більшість дітей. Провадить її о. Хировський.

М. Ю.

ПОЧЕРЕЗ ФІЛЬМИ

Фредеріки — The 10 N. Frederickc, грають Гері Купер і Діана Варзі.

Родинна драма з життя вищих суспільних сфер Америки. Кожне з членів родини іде своїм окремим шляхом і знаходить свою окрему розв'язку в житті. Одна з найкращих роль Гері Купера.

Панночка — Fraulein, грають Мел Феррер і Дана Вінтер.

Епізод із розбомбленого Берліна. Молода дівчина шукає свого нареченого і попадає в руки п'яної, советської воячки. Її рятунок і кохання американського старшини — це радісне завершення короткої історії.

Три молоді леви — The Young

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1608 — 350 літ від смерти князя **Константина Острозького**. З його імям зв'язане заснування Острозької Академії, що згуртувала поважних учених та випустила ряд цінних видань. Тут вийшов також перший повний і науково опрацьований переклад Біблії.

1908 — 50 літ, як у Києві поставило **Товариство Українських Поступовців (ТУП)**, центральна організація Наддніпрянщини. В обличчі реакції, що настала по першій революції, воно стало на становищі, що треба залишити дрібні спори і зєднатися для спільної обори.

17. вересня 1918 — 40 літ проминуло, як ухвалою Ради Міністрів перетворено у Києві Народний Університет у **Державний Український Університет** та засновано Державний Український Університет у Кам'янці Подільському. Ректорами йменовано проф. Т. Сушицького проф. Івана Огієнка.

29. серпня 1868 — 90 літ від хвилини, коли у сім'ї Старицьких народилась дочка **Людмила**. Працювала літературно спільно з батьком, визначним театральним діячем, а потім і самостійно, як драматург (драми „Гетьман Дорошенко“, „Іван Мазепа“, „Останній сніп“). Відзначилась, як громадська діячка і в 1917 увійшла до Центральної і Малої Ради. Була членом Спілки Визволення України і відзначилась сміливою поставою на процесі в 1930 р. Згинула при евакуації Києва в 1941 році з рук большевиків.

Lions, грають Марлон Брандо, Монтгомері Клифт і Дін Мартін.

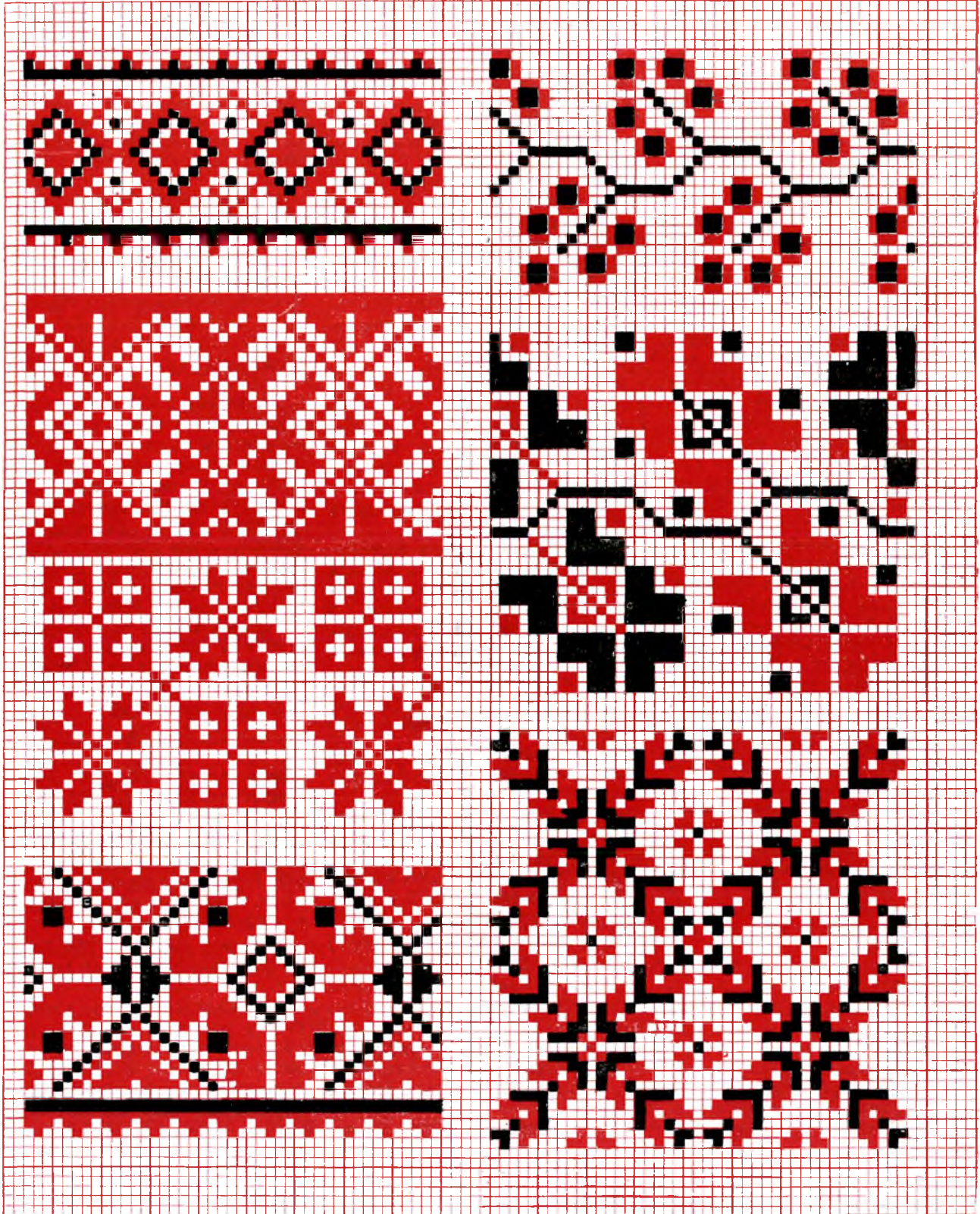
Воєнні мотиви все ще дають сюжети до фільмів. Три „леви“ — це три типи вояків із ворожих армій, що ними доля кидає туди й сюди. Врешті один із них гине від рук останніх двох.

Міст над рікою — The Bridge on the River Kwai, грає Алек Гіннес.

Фільм набрав розголосу завдяки своєму сюжетові — постава табору полонених у запіллї ворога. Чи праця полонених є співпрацею з ворогом, чи ні? Інтересні ситуації і чудові світлини тропічної природи.

Return to:
"OUR LIFE" Magazine
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

УКРАЇНСЬКІ ВЗОРИ — Ст. ч. 7 — UKRAINIAN DESIGNS

Взори з жіночих сорочок Київщини